

МЕН ҲАМ НАМОЗ ЎҚИЙМАН

Масъул муҳаррирлар:
Абдулазиз МАНСУР,
Анвар ТУРСУН

Таҳрир ҳайъати:
Нуруллоҳ МУҲАММАД РАУФҲОН
Муҳаммад ШАРИФ ЖУМАН
Нуриимон АБУЛҲАСАН

Нашрга тайёрловчи:
Абдуллоҳ МУРОД ХОЛМУРОД ўғли

Тартибловчи:
Қудратуллоҳ ЖУМА ўғли

Мусахҳиҳа:
Райҳона ХОЛБЕК қизи

Оятлар таржимони ва изоҳлар муаллифи
Абдулазиз МАНСУР

Тошкент
«Янги аср авлоди»
2003

ИСЛОМ ВА ИМОН ШАРТЛАРИ

Исломи тинчликка, покликка, инсонийликка, меҳр-мурувватга, ватанпарварликка, илм олишга чақирувчи диндир. У инсонни икки дунё саодатига етказди.

Қуйидагилар Исломи динининг рукнларидир:

1. Имон.
2. Ҳар куни беш маҳал намоз ўқиш.
3. Рамазон ойида ўттиз кун рўза тутиш.
4. Закот бериш. Закот Исломида молиявий ибодатдир. Яъни бойлиги нисобга (муайян миқдорга) етган мусулмоннинг йилда бир марта ҳақдорларга закот бериши фарз.
5. Ҳаж қилиш. Бу амал моддий жиҳатдан қурби етадиган мусулмонларгагина фарздир.

Қуйидагиларга ишонган киши имонлидир:

- 1) Аллоҳга;
- 2) Аллоҳнинг фаришталарига;
- 3) Аллоҳнинг китобларига;
- 4) Аллоҳнинг пайғамбарларига;
- 5) Охират кунига;

- 6) Тақдирга, яъни яхшилик ҳам, ёмонлик ҳам Аллоҳдан эканига;
- 7) Ўлимдан кейин қайта тирилмоққа.

ИМОН КАЛИМАЛАРИ

«Л`а ил`аха иллалл`оҳ, Муҳаммадур расул`уллоҳ».

Маъноси: «Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқ, Муҳаммад Аллоҳнинг пайғамбаридир».

«Ашҳаду алл`а ил`аха иллалл`оҳ ва ашҳаду анна Муҳаммадан `абдуҳ`у ва рас`улуҳ».

Маъноси: «Аллоҳдан ўзга сифиниладиган (илоҳ) йўқлигига ва Муҳаммад алайҳиссалом Аллоҳнинг қули ва элчиси эканига иқрорман».

ТАҲОРАТ

Ислом дини ҳам вужуд, ҳам қалб тозаллигига катта аҳамият берган бир диндир. Севикли пайғамбаримиз бизга шундай насиҳат қиладилар: **«Кучингиз етгунча тозалликка риоя этингиз, чунки Аллоҳ таоло Ислом динини тозаллик устига бино қилди. Жаннатга ҳам фақат тоза бўлганлар киради»** («Жомиус-сағир», 1-жилд, 133-бет).

Аллоҳ таоло Қуръони каримнинг Моида сураси 6-оятда шундай марҳамат қилади (мазмун): **«Эй имон келтирганлар! Намоз (ўқиш) га турар экансиз, албатта, юзларингизни, қўлларингизни тирсакларигача ювингизлар, бошларингизга масҳ тортингизлар ва оёқларингизни (ювингизлар)!»**.

Бинобарин, динимизнинг устун ҳисобланган намозни адо этмоқ учун албатта таҳоратли бўлиш шартдир.

ТАҲОРАТ ОЛИШ ТАРТИБИ

1. Аввало, таҳорат олишга ният қилиниб, «Аъзу биллаҳи минаш-шайтонир рожийм. Бисмиллаҳир роҳманир роҳийм», дейилади.

2. Қўллар бандигача уч марта ювилади. Бармоқда узук бўлса, қимирлатиб, остига сув югуртирилади.

3. Ўнг қўлда сув олиниб, оғиз уч марта ғарғара қилиб чайилади ва мисвок қилинади.

4. Бурунга ўнг қўл билан уч марта сув тортилиб, чап қўл билан қоқиб тозаланади.

5. Юз уч марта ювилади.

6. Аввал ўнг қўл тирсаклар билан қўшиб ишқалаб ювилади.

7. Сўнгра чап қўл тирсаклар билан қўшиб ишқалаб ювилади.

8. Ҳовучга сув олиб, тўкиб ташлаб, ҳўли билан бошнинг ҳамма қисмига масҳ тортилади.

9. Кўрсаткич бармоқ билан қулоқларнинг ичи, бош бармоқлар билан эса қулоқ орқаси масҳ қилинади.

10. Иккала кафтнинг орқаси билан бўйин масҳ қилинади.

11. Чап қўл билан ўнг оёқни ошиқ (тўпиқ) билан қўшиб ва бармоқлар орасини (ишқалаб) уч марта ювилади.

12. Чап оёқ ҳам шу тарзда уч марта ювилади.

Тирноқларга сурилган лак, теридаги ҳар хил бўёқлар кетказилмасдан олинган таҳорат саҳиҳ (ҳақиқий) ҳисобланмайди.

Таҳорат олаётганда гапирмаслик, эҳтиёждан ортиқ сув ишлатмаслик, уст-бошга сув сачратмаслик керак.

¹ Устига ушбу (ˆ-) белги қўйилган ҳарфлар чўзиб ўқилади.

ТАҲОРАТНИ БУЗАДИГАН ҲОЛЛАР

1. Баданнинг бирор жойидан қон ёхуд йиринг чиқиб оқиши.
2. Оғиз тўлиб қусиш.
3. Кичик ё катта ҳожат.
4. Ел чиқиши.
5. Милк қонаб, тупурганда тупук рангининг қизил бўлиши;
6. Ҳушдан кетиш;
7. Намоз ўқиётиб, ёнидаги одам эшитадиган даражада кулиш.

ҒУСЛ

Уйқуда эҳтилом бўлиб қолинганида, жинсий алоқадан кейин ҳамда аёллар ҳайз ва нифос ҳолатидан чиқишгач, ғусл (бутун баданни сув билан ишқалаб ювиш) фарздир.

Бундан ташқари, ҳар жума ва ҳайит намозлари олдидан ғусл қилиш суннат – Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи ва саллам бажарган амаллардандир.

Ғуслнинг фарзлари:

1. Оғизга сув олиб фарғара қилиш.
2. Бурунга, ачиштиргунча сув тортиш.
3. Бутун баданни тозалаб ювиш.

Ғусл қуйидаги тартибда қилинади:

1. «Бисмиллаҳир роҳманир роҳийм» дейилади ва ғуслга ният қилинади:

«Навайту ан ағтасила ғуслан минал жан`абати рафъан лил ҳадаси ва истиб`аҳатан лис-сол`ати тақоррубан минал`оҳи таъ`ала».

Маъноси: Нопокликни кетказиш, намоз ўқишни жоиз этиш ҳамда Аллоҳга яқинлик истаб ғуслни ният қилдим.

2. Қўллар ювилгач, бадан маний ёхуд бошқа нопок нарсалардан тозаланади.

3. Белгиланган тартибда таҳорат олинади. Аввал бошга, кейин ўнг ва чап елкага сув қуйилиб, бутун бадан яхшилаб ювилади. Бу ювинишда баданда игнанинг учидай қуруқ жой қолса ҳам, ғусл мукамал олинмаган ҳисобланади.

Ғуслга эҳтиёжманд киши оғзи ва бурнини чайиб, сўнг чўмилса ҳам, ғусл олган ҳисобига ўтади.

ТАЯММУМ

Аллоҳ таоло Нисо сурасининг 43-оятда шундай марҳамат қилади (мазмуни): **«Бордию бетоб ё сафарда бўлсангизлар ёки сизлардан бирортангиз ҳожатхонадан чиққан бўлса ёхуд хотинларингиз билан яқинлик қилган бўлсангиз-у сув топа олмасангиз, покиза ер (тупроқ, тош, қум, чанг кабилар) билан таяммум қилиб, юзларингиз ва қўлларингизга суртинг. Албатта, Аллоҳ афв этувчи ва кечирувчидир».**

Таяммум қилишда таҳоратга ёки ғуслга ҳам ният қилинади. Ҳар иккисини қўшиб ният қилиш ҳам мумкин.

Таяммум олиш тартиби қуйидагичадир:

1. Енглари тирсакларигача шимариб «Таҳорат (ёки ғусл) учун таяммум олишга ният қилдим», деб кўнгилдан ўтказилади.

2. «Аъзу биллаҳи минаш-шайтонир рожийм. Бисмиллаҳир роҳманир роҳийм», дейилади ва қўллар, бармоқлари очиқ ҳолда, тупроқ ёки тупроқ жинсидан бўлган бирор нарсага бир марта урилади.

3. Қўлларнинг ичи (кафт) билан юзга масх тортилади.

4. Қўлларни иккинчи бор тупроқ ёки тупроқ жинсидан бўлган нарсага уриб, чап қўлнинг кафти билан ўнг қўлга тирсаги билан қўшиб, ўнг қўл кафти билан эса чап қўлга айна тарзда масх этилади.

Таяммумни бузадиган ҳоллар:

1. Таҳоратга яроқли сув топиши.
2. Бадандаги яра ёки (бошқа) узр туфайли таяммум олган кишидан бу ҳолатларнинг кетиши.
3. Таҳоратни бузадиган ҳоллар таяммумни ҳам бузади.

АЁЛЛАРГА ХОС ҲОЛАТЛАР

Балоғат ёшига етган қизлар ва аёлларга хос уч ҳолат мавжуд:

I. Ҳайз ҳолати. Ҳайз энг ками уч кун, кўпи билан ўн кун бачадондан келадиган қондир. Бу кунлар ичида қон давомли келмасдан, ора-сира тўхташи ҳам мумкин. Бироқ ораликдаги бу кунлар ҳам ҳайз кунлари ҳисобланади. Ҳайз кунлари аёлларга қуйидаги амаллар тақиқланади:

1) намоз ўқиш;

2) рўза тутиш;

3) Қуръон ўқиш. Бироқ ҳайз ҳолидаги Қуръон муаллимаси Қуръон ўқиш нияти билан эмас, толибага ўргатиш мақсадида ҳарфма-ҳарф, сўзма-сўз Қуръон ўргатиши мумкин;

4) Қуръони каримга қўл теккизиш;

5) Каъбани тавоф этиш;

6) масжидга кириш;

7) эри билан жинсий алоқада бўлиш.

Аёллар ҳайз кўрган кунлари ўқиёлмаган намозларининг қазосини ўқимайдилар, бироқ тутолмаган рўзаларини кейин тутадилар. Ҳомиладор аёллар ҳайз кўрмайдилар.

II. Нифос ҳолати. Аёлларда туққандан сўнг бачадондан қирқ кунгача келадиган қон нифос қонидир. Бу қон қирқ кундан олдин ҳам тўхташи мумкин. Қон тўхтаган куни ғусл олиб ибодатларда давом этилади. Қирқ кун ичида қон келиши яна бошланиб қолса, қон тўхтаган олдинги кунлар ҳам нифос ҳолатидаги кунлар ҳисобланади.

Ҳайз кунларида тақиқланган (ҳаром саналган) амаллар нифос ҳолатида ҳам тақиқланади. Бу кунларда ўқилмаган намозлар қазо қилиб ўқилмайди, тутилмаган рўзаларнинг қазоси тугилади.

III. Истиҳоза. Хасталик туфайли аёлларда таносил ўзви йўли билан бачадондан эмас, томирдан келадиган қон изтиҳоза қонидир. Ҳайз қонининг ўн кундан ошиғи ва уч кундан оз давом этгани, кўзи ёригач нифоснинг қирқ кундан ортиқ давом этгани ва ҳомиладорлик пайтида келадиган суюқликлар истиҳозадир. Бундай ҳолатлар аёллар учун узрли саналади.

НАМОЗ

Намоз Ислоннинг асосий шартларидан бири ҳисобланади. Аллоҳ таоло бандаларига фарз қилиб қўйган. Намоз Аллоҳ берган ҳадсиз-ҳисобсиз неъматларга бандасининг шукронаси ҳамдир. Намоз ибодати туфайли кишининг Аллоҳ наздидаги даражаси юксалади. Намозхон охират ҳаётига тайёргарлик кўриб боради. Турли баҳоналар билан намоз ўқимай юрган киши Аллоҳнинг буйруғига қарши чиққан бўлади. Бу эса, катта мусибатдир.

Қуръони каримда намоз ўқиш амр этилган кўплаб оятлар бор (мазмунлари):

«Намозни мукамал адо этингиз, закот берингиз ва руку қилувчилар билан бирга руку қилингиз» (*Бақара, 43*).

«Намозни мукамал адо этингиз ва закот берингиз!» (*Бақара, 110*).

«Аллоҳ имонларингизни (Байтул-Мақдисга қараб ўқиган намозларингиз ажрини) зое кеткизмас. Албатта, Аллоҳ одамларга меҳрибон ва раҳмлидир» (*Бақара, 143*).

«(Эй Муҳаммад), имон келтирган бандаларимга айтинг, намозни мукамал адо этсинлар ҳамда савдо-сотик ва ошна-оғайнигарчилик бўлмайдиган Кун (қиёмат) келмай туриб, Биз уларга ризқ қилиб берган нарсалардан хуфёна ва ошкора эҳсон қилсинлар!» (*Иброҳим, 31*).

"Қуёш оғишидан то тун қоронғусигача намозни мукамал адо қилинг ва тонгги ўқишни (бомдод намозини) ҳам (адо қилинг). Зеро, тонгги ўқиш (фаришталар) ҳозир бўладиган (намоз)дир. Тунда (бир қисмида) уйғониб ўзингиз учун таҳажжуд (нафл) намозини ўқинг! Шоядки, Раббингиз Сизни (Қиёмат кунида) мақтовли (шафоат қиладиган мақомда) тирилтирса» (*Ал-Исро, 78-79*).

«Аҳлингизни намоз (ўқиш)га буюринг ва (ўзингиз ҳам) унга (намозга) бардошли бўлинг!» (*Тоҳа, 132*).

«Дарҳақиқат, мўминлар нажот топдилар. Улар намозларга (қўрқув ва умид билан) бўйин эгувчи кишилардирлар. Улар (барча) намозларни (вақтида адо этиб қазо бўлишдан) сақлагувчи кишилардир» (*Мўминлар, 1-2, 9*).

«Албатта, намоз фаҳш ва ёмонликдан қайтарур! Албатта, Аллоҳнинг зикри (барча нарсадан) улуғдир!» (*Анкабут, 45*).

«Бас (эй, Муҳаммад), улар (кофирлар) айтаётган сўзларга сабр қилинг ва Қуёш чиқишидан ва ботишидан аввал Раббингизга ҳамд билан тасбеҳ айтинг (намоз ўқинг)! Яна кечанинг (бир қисмида) ва саждалар (намозлар) ортидан тасбеҳ айтинг!» (*Қоф, 39-40*).

«(Эй Муҳаммад,) Сиз Раббингизнинг ҳукмига сабр қилинг! Зотан, Сиз Бизнинг кўз ўнгимизда (ҳимоямизда)дирсиз! (Тонгдан уйқудан) турган пайтингизда, Раббингизга ҳамд билан тасбеҳ айтинг! Шунингдек, кечадан (вақт ажратиб) ва юлдузлар юз ўгиргач (ботгач саҳарда) ҳам Унга тасбеҳ айтинг» (*Тур, 48-49*).

«Дарҳақиқат, инсон бетоқат қилиб яратилгандир. Қачонки унга ёмонлик (камбағаллик ёки мусибат) етса, у ўта бесабрлик қилувчидир. Қачонки унга яхшилик (бойлик, саломатлик) етса, у ўта ман этувчи (бахил)дир. Фақат намозхонлар бундан мустаснодирлар» (*Маориж, 19-23*).

ҲАДИСЛАРДАН НАМУНАЛАР

* Пайғамбаримиз (с.а.в.) асҳобларидан сўрадилар: «Бирортангиз уйингизнинг олдидан оқиб ўтадиган дарёда (ёки сойда) ҳар куни беш маҳал ювинсангиз, баданимда кир қолибди, деб айтасизми?» Саҳобалар: «Сира ҳам кир қолмайди», дейишди. Расули Акрам: «Беш вақт намоз ҳам шунга ўхшаш бўлиб, Аллоҳ таоло бу ўқилган намозлар туфайли гуноҳларни кечиради».

* «Аср намозини қазо қилиб қўйган одам бола-чақасию мол-дунёсидан ажраган киши янглиғдир».

* «Қоронғу кечаларда масжидга борган кишиларга, Қиёмат куни бир нурга мазҳар бўлишлари хушхабарини етказинг».

* «Сизлардан бирларингиз намоз ўқиган жойда таҳоратини бузмасдан ўтирган муддатгача, фаришталар: «Илоҳо, бу кишининг гуноҳларини кечир ва унга раҳм айла», деб дуо этишади»

* «Аллоҳга қасамки, шундай нарса хаёлимдан ўтяти: ўтин тўплашни буюрсам ва ўтинлар тўпланса. Кейин намозга буюрсам, намоз учун азон айтилса, кейин бир кишини мўминларга имомликка ўтишни буюрсам-да, намозга келмаганларнинг бориб уйларини ёқсам...»

* «Мўминлар хуфтон ва бомдод намозларидаги савобни билганларида эди, бу намозларни жамоат билан ўқиш учун, эмаклаб бўлса ҳам, масжидга келишар эди».

* «Намоз инсон билан ширк ва куфр ўртасидаги бир пардадир. Намозни тарк этиш бу пардани кўтариш бўлади».

* «Улар (кофирлар) билан бизнинг ўртамизни фарқлайдиган аломат намоздир. Бинобарин,

намозни тарк қилган кимса кофирларга ўхшабди».

* «Банда Қиёмат кунда энг аввало намоздан ҳисоб-китоб қилинади. Агар намози дуруст чиқса, қутулибди ва ютибди. Агар намози дуруст чиқмаса, ютқазибди. Фарз намозлари кам чиқса, Аллоҳ азза ва жалла: «Қаранг-чи, қулимнинг нафл намозлари борми?» дейди. Намозларининг ками нафл намозлар билан тўлдирилади. Қолган амаллари ҳам шу тарзда ҳисоб-китоб қилинади».

* «Бир куни Пайғамбар, алайҳиссалом, ҳузурларида намоз ўқимай тонг отгунча ухлаган бир кишининг номи тилга олинди. Расули Акрам: «Ундай бўлса, у одамнинг қулоқларига ё қулоғига шайтон бавл этибди», дея марҳамат қилдилар».

* «Сизлардан биров ухлаб қолса, шайтон унинг орқа миясига уч тугун тугиб қўяди ва ҳар тугунга: «Ҳали тунлар узун, (бемалол) ухла», дея афсун ўқийди. Агар у одам уй-ғониб Аллоҳни зикр этса, тугунлардан биттаси, таҳорат олганида яна бири, намоз ўқиганида эса, қолгани ҳам ечилади ва қалби қувонч ва хушнудликка тўлиб тонг оттиради. Акс ҳолда, шайтон тугиб қўйган тугунларнинг таъсирида дангасалик билан тонг отгунча ухлаб қолади».

* Кечаси туриб ибодат қилган ва хотинини уйғотган, хотини туришни хоҳламаса, юзига сув сепган одамга Аллоҳ раҳматини ёғдирсин. Кечаси туриб намоз ўқиган ва эрини уйғотган, эри туришни хоҳламаса, юзига сув сепган хотинга Аллоҳ раҳматини ёғдирсин».

* «Намоз жаннатнинг калитидир».

* «Намоз диннинг устунидир».

* «Намоз мўминнинг меърожидир».

* «Эй Муҳаммад, бир кеча-кундузда умматларингга беш вақт намозни фарз қилдим. Ўзимча аҳд қилдимки, ким шу беш вақт намозни ўз вақтида адо этиб юрса, у кишини жаннатга киритаман. Ким ўз вақтида адо этиб юрмаса, у банда хусусида аҳдим йўқдир» (Ҳадиси қудсий).

АЗОН

Алл`оҳу акбар!

Алл`оҳу акбар!

Алл`оҳу акбар!

Алл`оҳу акбар!

Ашҳаду алл`а ил`аҳа иллалл`оҳ!

Ашҳаду алл`а ил`аҳа иллалл`оҳ!

Ашҳаду анна Муҳаммадар расул`улл`оҳ!

Ашҳаду анна Муҳаммадар расул`улл`оҳ!

Ҳаййа ъалас-сол`аҳ!

Ҳаййа ъалас-сол`аҳ!

Ҳаййа ъалал фал`аҳ!

Ҳаййа ъалал фал`аҳ!*

Алл`оҳу акбар!

Алл`оҳу акбар!

Ла ил`аҳа иллалл`оҳ.

* *Бомдод азонида бу сўзлардан кейин икки марта «Ас-сол`ату хойрум минан-на`вм! – «Намоз уйқудан афзалдир!» деб қўшиб қўйилади.

Таржимаси:

Аллоҳ буюқдир!
Аллоҳ буюқдир!
Аллоҳ буюқдир!
Аллоҳ буюқдир!

Аллоҳдан ўзга сиғиниладиган (илоҳ) йўқлигига иқрорман!
Аллоҳдан ўзга сиғиниладиган (илоҳ) йўқлигига иқрорман!
Муҳаммад Аллоҳнинг элчиси эканига иқрорман!
Муҳаммад Аллоҳнинг элчиси эканига иқрорман!

Намозга келинг, намозга келинг!
Нажотга келинг, нажотга келинг!

Аллоҳ буюқдир!
Аллоҳ буюқдир!

Аллоҳдан ўзга илоҳ йўқ!

АЗОН ДУОСИ

Алл`охумма робба ҳ`азиҳид-д`аъватит-т`аммаҳ. Вас-сол`атил қ`оимаҳ, `ати Муҳаммаданил вас`ийлата вал фаз`ийлаҳ. Вабъасху мақ`омам маҳм`уданиллаз`ий ваъадтаҳ. Варзуқна шаф`а-ъатаҳ`у йавмал қий`амаҳ. Иннака л`а тухлифул м`иъ`ад!

Маъноси: Ушбу комил даъватнинг, ҳозир қоим бўлган намознинг Парвардигори, эй Аллоҳ! Муҳаммадга (с.а.в.) васила, фазилат ва баланд олий даража ато этгин. Уни ўзинг ваъда қилган мақтовли мақомда тирилтиргин. Бизга Қиёмат кунда унинг шафоатини насиб эт. Албатта, Сен ваъдага хилоф қилмассан.

НАМОЗ ЎҚИШ ТАРТИБИ

Бир кунда беш вақт (бомдод, пешин, аср, шом ва хуфтон) намоз ўқиш ҳар бир мусулмонга фарздир.

БОМДОД НАМОЗИ

Бомдод намози икки ракат суннат, икки ракат фарз – жами тўрт ракатдан иборат.

Бомдод намозининг икки ракат суннати қуйидагича ўқилади:

1. «Аллоҳ ризолиги учун қибла томонга юзланиб, бугунги бомдод намозининг икки ракат суннатини ўқишни ният қилдим», деб кўнгилдан ўтказилади (1–2-расмлар).

2. «Аллоҳу акбар», деб ифтитоҳ такбири айтилади. Бу такбирда эркаклар қўллар кафтини қиблага қаратиб, бош бармоқларининг учини қулоқларининг юмшоқ жойига теккизишади (3-расм). Аёллар қўлларини елка баробарида кўтардилар (4-расм).

3. Қўллар боғланади. Эркаклар ўнг қўл кафтини чап қўл устига қўйишади. Ўнг қўлнинг бош ва кичик бармоқлари билан чап қўл билагини ушлашади (5-расм).

Аёллар ўнг қўлни чап қўл ус-тида тутиб, қўлларини кўкракка қўядилар (6-расм). Бу ҳол «қиём» дейилади. Қиёмда (тик турган ҳолда) сажда қилинадиган жойга қараб, навбати билан, қуйидагилар ўқилади.

САНО ДУОСИ

Субҳ`анакалл`оухумма ва биҳамдика ва таб`арокасмука ва та`аъла жаддука ва л`а ил`аха ғойрук.

Маъноси: «Аллоҳим! Сенинг номинг муборақдир. Шон-шарафинг улуғдир. Сендан ўзга илоҳ йўқдир».

ФОТИҲА СУРАСИ

Аъ`узу билл`аҳи минаш шайт`онир рож`ийм. Бисмилл`аҳир роҳм`анир роҳ`ийм. Ал ҳамдулилл`аҳи роббил `алам`ийн. Ар-роҳм`анир роҳ`ийм. М`алики явмидд`ийн. Ийй`ака наъбуду ва ийй`ака настаъ`ийн. Ихдинас сир`отол мустақ`ийм. Сир`отоллаз`ийна анъамта `алайҳим ғойрил мағз`уби `алайҳим валазз`олл`ийн.

Мазмуни: Аллоҳнинг даргоҳидан қувилган шайтон ёмонлигидан Аллоҳнинг паноҳига қочаман. Меҳрибон ва раҳмли Аллоҳ номи билан (бошлайман). Ҳамд оламлар рабби Аллоҳгаким, (У) меҳрибон, раҳмли ва ҳисоб-китоб куни (Қиёмат)нинг эгасидир. Сенгагина ибодат қиламиз ва Сендангина ёрдам сўраймиз! Бизни шундай тўғри йўлга бошлагинки, (У) Сенинъом (ҳидоят) этганларнинг (пайғамбарлар, сиддиқ ва шаҳидларнинг) йўлидир, ғазабга учраган (Мусо қавмидан итоатсизларининг) ва адашган (Исо қавмининг «Аллоҳнинг фарзанди бор» дейдиган)ларнинг эмас!

Фотиҳа сурасидан сўнг бир зам (кўшимча) сура ўқилади.

Янги ўрганувчилар қуйидаги кичик суралардан бирини зам қилишса бўлади:

КАВСАР СУРАСИ

Инн`а аътойн`акал-кавсар. Фа солли лироббика ванҳар. Инна ш`аниа`ка ҳувал абтар.

Мазмуни: «(Эй Муҳаммад,) дарҳақиқат, Биз Сизга Кавсарни* бердик. Бас, Раббингиз учун намоз ўқинг ва (туя) сўйиб қурбонлик қилинг! Албатта, ғанимингизнинг ўзи (барча яхшиликлардан) маҳрумдир».

(Кавсар — жаннатдаги бир ажиб дарё ёки ҳовузнинг номи. Унинг суви асалдан тотли, қор ва сувдан оқ. Ундан ичган киши абадий чанқоқлик кўрмайди.)

ИХЛОС СУРАСИ

Қул ҳувалл`оҳу аҳад. Алл`оҳус-сомад. Лам ял`ид. Ва лам `ювлад ва лам акуллаҳ`у куфуван аҳад.

Мазмуни: (Эй Муҳаммад,) айтинг: «У — Аллоҳ ягонадир. Аллоҳ беҳожат, (лекин) ҳожатбарордир. У туғмаган ва туғилмаган ҳам. Шунингдек, Унга тенг бирор зот йўқдир».

ФАЛАҚ СУРАСИ

Қул аъ`узу бироббил фалақ. Мин шарри м`а холақ. Ва мин шарри ғ`осиқин из`а вақоб. Ва мин шаррин-нафф`ас`ати фил `уқод. Ва мин шарри х`асидин из`а ҳасад.

Маъноси: «(Эй Муҳаммад,) айтинг: “Паноҳ тилаб илтижо қилурман тонг Парвардигорига яратган нарсаи ёвузлигидан, тугунчага дам урувчи аёллар ёвузлигидан ҳамда ҳасадчининг ҳасади ёвузлигидан”».

АН-НОС СУРАСИ

Қул аъ`узу бирробин-н`аси маликин-н`аси ил`аҳин-н`аси мин шаррил васв`асил хонн`ас. Аллаз`ий йувасвису ф`ий суд`урин-н`аси минал жиннати ван-н`ас.

Маъноси: «(Эй Муҳаммад,) айтинг: “Паноҳ тилаб илтижо қилурман одамлар Парвардигорига, одамлар Подшоҳига, одамлар Илоҳига яширин васвасачи (шайтон) ёвузлигиданки, (у) одамларнинг дилларига васваса солур. (Ўзи) жинлар ва одамлардандир”».

4. Зам сура тугагач, «Аллоҳу акбар», деб руку қилинади. Эркаклар тирсаклари ва тиззаларини букмасдан, бармоқларини очган ҳолда, тиззаларини маҳкам чангаллаб эгиладилар (7-расм).

Аёллар эркакларга нисбатан озроқ эгиладилар. Тиззаларини бир оз букадилар. Бармоқларини жамлаб тиззаларини тутадилар. (8-расм).

Рукуда уч марта «Субҳана роббийал азийм» (Эй буюк Роббим, Сен барча нуқсонлардан поксан), дейилади.

5. Рукудан «Самиъаллоҳу лиман ҳамидах» (Аллоҳ Уни ҳамд этганларни эшитгувчидир), деб қад кўтарилади, бу ҳолат «қавма» дейилади.

Қавма ҳолида: «Роббана лакал ҳамд» (Эй Роббимиз, ҳар турли ҳамд-санолар ёлғиз Сенгадир), дейилади (9–10-расмлар).

6. «Аллоҳу акбар» деб аввало тиззалар, кейин қўллар, сўнг пешона ва бурун ерга теккизилиб, сажда қилинади. Сажда қилинаётганда оёқ панжалари қиблага қаратилади, эркакларнинг тирсаклари ерга тегмайди (11-расм). Аёллар тирсакларини ерга қўядилар (12-расм). Саждада уч марта: «Субҳана роббийал аъла» (Эй улуғ Роббим, Сен бутун нуқсонлардан поксан), дейилади.

7. «Аллоҳу акбар» деб саждадан бош кўтарилади ва тиз чўккан ҳолда бир оз ўтирилади, бу ҳолат «жалса» дейилади. Жалсада қўллар, бармоқлар ўз ҳолича тутилиб, сонга қўйилади. Бармоқ учлари тизза билан тенг бўлиши лозим (13–14-расмлар).

8. Эркаклар чап оёқлари устига ўтирадилар. Ўнг оёқ панжалари қиблага қаратилади (15-расм). Аёллар оёқларини ўнг тарафдан чиқариб ўтирадилар (16-расм). 8. «Аллоҳу акбар», деб иккинчи марта сажда қилинади. Саждада уч марта: «Субҳана роббийал аъла», дейилади (17–18-расмлар) Шу билан биринчи ракат тугайди.

9. «Аллоҳу акбар», деб қиёмга (тикка) турилади (19–20-расмлар).

10. Қиёмда «Бисмиллаҳир роҳманир роҳийм»дан бошлаб, Фотиҳа сураси, орқа-сидан бир зам сура ўқилади.

11. «Аллоҳу акбар», деб руку қилинади. Рукуда уч марта «Субҳана роббийал азийм», дейилади (21–22-расмлар).

12. «Самиъаллоҳу лиман ҳамидах», деб тик турилади, кетидан «Роббана лакал ҳамд», дейилади (23–24-расмлар).

13. «Аллоҳу акбар», деб саждага борилади. Саждада уч марта «Субҳана роббийал аъла», дейилади (25–26-расмлар).

14. «Аллоҳу акбар», деб саждадан бош кўтарилади ва бир оз ўтирилади (27–28-расмлар).

15. «Аллоҳу акбар», деб иккинчи бор сажда қилинади. Саждада уч марта: «Субҳана роббийал аъла», дейилади (29–30-расмлар).

16. «Аллоҳу акбар», деб саждадан бош кўтарилиб (31–32-расмлар) қаъдада ўтирилади ва қуйидагилар ўқилади:

«АТТАҲИЙАТ» ДУОСИ

Аттаҳийй`ату лилл`аҳи вас-солав`ату ваттойиб`ат. Ассал`аму `алайка аййуҳан-набиййу ва роҳматулл`оҳи ва барок`атуҳ. Ассал`аму `алайн`а ва `ал`а иб`адиллаҳис-с`олиҳ`ийн. Ашҳаду алл`а ил`аҳа иллалл`оҳу ва ашҳаду анна Муҳаммадан `абдуҳ`у ва рос`улуҳ.

Мазмуни: Мол, бадан, тил билан адо этиладиган бутун ибодатлар Аллоҳ учундир. Эй Набий! Аллоҳнинг раҳмати ва баракоти Сизга бўлсин. Сизга ва солиҳ қулларга Аллоҳнинг саломи бўлсин. Иқрорманки, Аллоҳдан ўзга илоҳ йўқ. Ва яна иқрорманки, Муҳаммад, алайҳиссалом, Аллоҳнинг қули ва элчисидирлар.

САЛОВОТ

Алл`оҳумма солли `ал`а Муҳаммадив-ва `ал`а `али Муҳаммад. Кам`а соллайта `ал`а Иброҳ`има ва `ал`а `али Иброҳ`им. Иннака ҳам`идум-маж`ид.

Алл`оҳумма б`арик `ал`а Муҳаммадив-ва `ал`а `али Муҳаммад. Кам`а б`арокта `ал`а Иброҳ`има ва `ал`а `али Иброҳ`им. Иннака ҳам`идум-маж`ид.

Мазмуни: Аллоҳим, Иброҳим ва унинг оиласига раҳмат этганинг каби, Муҳаммад ва ул зотнинг оиласига раҳмат айла, Сен ҳамду мақтовга лойиқ ва буюк Зотсан.

Аллоҳим, Иброҳим ва унинг оиласига баракотингни эҳсон этганинг каби Муҳаммад ва ул зотнинг оиласи устига ҳам баракотингни эҳсон айла. Сен ҳамду мақтовга лойиқ ва буюк Зотсан.

ДУО

Роббан`а `атин`а фид-дунй`а ҳасанатав-ва фил`ахироти ҳасанатав-ва қин`а аз`абан-н`ар.

Мазмуни: «Эй Роббимиз, бизга бу дунёда ҳам, охиратда ҳам яхшиликни бергин ва бизни дўзах олови азобидан сақлагин».

17. Аввал ўнг, кейин чап елкага қараб: «Ассаламу алайкум ва роҳматуллоҳ» деб салом берилиб намоздан чиқилади (33—38-расмлар).

Шу билан бомдод намозининг икки ракат суннати тугайди.

Бомдод намозининг икки ракат фарзи ҳам худди шу тартибда ўқилади. Фарқи — аввало, эркактар ниятдан олдин (бошқа фарз намозлари олдидан ҳам) қуйидаги иқомат такбирини айтишади:

Аллоҳу акбар, Аллоҳу акбар,
Аллоҳу акбар, Аллоҳу акбар.
Ашҳаду алла илаҳа иллаллоҳ,
Ашҳаду алла илаҳа иллаллоҳ.
Ашҳаду анна Муҳаммадар росулуллоҳ,
Ашҳаду анна Муҳаммадар росулуллоҳ.
Ҳаййа `алас-солах, ҳаййа`алас-солах,
Ҳаййа `алал-фалаҳ, ҳаййа`алал-фалаҳ.
Қод қоматис-солах, қод қоматис-солах
Аллоҳу акбар, Аллоҳу акбар,
Ла илаҳа иллаллоҳ.

Иқомат такбирининг лафзлари азонникига ўхшайди, фарқи — буниси тез айтилади.

Бомдод намозининг фарзига қўйидагича ният қилинади: «Аллоҳ ризолиги учун бомдод намозининг икки ракат фарзини ўз вақтида ўқишни ният қилдим».

Қолган қисми суннат билан бир хил давом этаверади.

ПЕШИН НАМОЗИ

Пешин намози тўрт ракат суннат, тўрт ракат фарз ва икки ракат суннатдан иборат.

Тўрт ракат суннат қўйидагича ўқилади:

1. Ният қилинади.
2. Ифтитоҳ такбири айтилади.
3. Сано дуоси ўқилади.
4. Фотиҳа сураси. Кейин бирорта зам сура.
5. Руку.
6. Сажда.
7. «Аллоҳу акбар» деб туриб, яна Фотиҳа сураси, зам сура.
8. Руку.
9. Сажда.
10. Ўтириб «Аттаҳиййат» ўқилади.
11. «Аллоҳу акбар» деб яна туриб, Фотиҳа сураси ва зам сура.
12. Руку.
13. Сажда.
14. «Аллоҳу акбар» деб тўртинчи ракатга турилади. Яна Фотиҳа сураси ва зам сура.
15. Руку.
16. Сажда.
17. Ўтириб, «Аттаҳиййат», «Саловот», «Роббана» дуолари ўқилади.
18. Салом бериб намоздан чиқилади.

Пешин намозининг фарзи ҳам айни шу тартибда ўқилади. Фақатгина ният қилинаётганда «Аллоҳ розилиги учун пешин намозининг тўрт ракат фарзини ўқишга ният қилдим», дейилади. Бундан ташқари, фарзда учинчи ва тўртинчи ракатларда «Фотиҳа»дан кейин зам сура қўшилмайди.

Пешин намозининг икки ракат суннати бомдод намозининг суннати каби ўқилади.

АСР НАМОЗИ

Аср намози тўрт ракат фарздан иборат. Бу намоз билан пешин намози фарзининг ўқилиши бир хил. Ниятда «Аср намозининг тўрт ракат фарзини...» дейилса бўлди.

ШОМ НАМОЗИ

Шом намози уч ракат фарз ва икки ракат суннатдан иборат. Уч ракатли фарзнинг ўқилиши:

1. Ният.
2. Ифтитоҳ такбири.
3. Сано.
4. Фотиҳа, зам сура.
5. Руку.
6. Сажда.
7. Туриб, Фотиҳа, зам сура.
8. Руку.
9. Сажда.

10. Ўтириб, «Аттаҳиййат».
11. Туриб, фақат Фотиҳа.
12. Руку.
13. Сажда.
14. Ўтириб, «Аттаҳиййат», «Саловот», «Роббана» дуолари.
15. Салом.

Шом намозининг икки ракат суннати бомдод намозининг икки ракат суннати каби ўқилади.

ХУФТОН НАМОЗИ

Хуфтон намози тўрт ракат фарз, икки ракат суннатдан иборат.

Хуфтон намозининг тўрт ракат фарзи пешин намозининг фарзи каби ўқилиб, фақат ниятда фарқ бўлади. Хуфтоннинг икки ракат суннати ҳам юқорида ўрганганимиз бомдод ва шом намозларининг икки ракат суннатлари каби бир хил тартибда ўқилади.

ВИТР НАМОЗИ

Витр намози уч ракатли бўлиб, вожиб ибодат саналади. Фарздан қуйироқ, суннатдан улуғ туради. Ўқилиши шарт. Бирор сабаб ила вақтида ўқилмай қолса, қазоси ўқилади. Витр намози хуфтон намозидан кейин ўқилади.

Қуйидаги тартибда адо этилади:

1. Ният.
2. Ифтитоҳ такбири.
3. Сано.
4. Фотиҳа, зам сура.
5. Руку.
6. Сажда.
7. Иккинчи ракатга туриб, «Фотиҳа», зам сура.
8. Руку.
9. Сажда.
10. Ўтириб, «Аттаҳиййат» дуоси.
11. Учунчи ракатга туриб «Фотиҳа», зам сура.
12. Зам сурадан кейин ўша тик турган ҳолда «Аллоҳу акбар», деб қулоқ қоқилади.
13. Қўл қовуштирилиб, Қунут дуоси ўқилади.

ҚУНУТ ДУОСИ

Алл`оҳумма инн`а настаъ`инука ва настағфирук. Вануъмину бика ва натавакалу ъалайка ва нусн`ий ъалайкал хойр. Куллаҳ`у нашкурука ва л`а накфурук. Ва нахлаъу ва натруку май-йафжурук.

Алл`оҳумма ийй`ака наъбуду ва лака нусолл`ий ва насжуду ва илайка насъ`а ва наҳфиду нарж`у роҳматак(а). Ва нахш`а ъаз`абака инна ъаз`абака бил куфф`ари мулҳиқ.

Маъноси: Аллоҳим! Биз Сендан ёрдам истаймиз, гуноҳларимизни афу этишингни сўраймиз. Аллоҳим! Сенга имон келтирамиз, ишларимизда Сенга суюнамиз ва Сенга таваккал қиламиз. Ва Сенга ҳамд айтамиз. Бутун яхшиликлар Сендандир. Бизларга берганинг шунча неъматлар туфайли Сенга шукрона айтамиз ва онкўрлик қилмаймиз. Сенга қарши онкўрлик қилган гуноҳкорлардан айриламиз, улар билан алоқани узамиз.

Аллоҳим! Биз ёлғиз Сенгагина қуллик қиламиз, намозни Сен учунгина ўқиймиз. Сенгагина

сажда қиламиз. Сенгагина интиламиз. Ибодатни хушў-камтарлик билан адо этамиз. Раҳматинг кўп бўлишини сўраймиз, азобинг-дан кўрқамиз. Ҳеч шубҳа йўқки, Сенинг азобинг кофирларгадир.

14. Руку.

15. Сажда.

16. Ўтириб «Аттаҳиййат», «Саловот», «Роббана» дуолари.

18. Салом.

НАМОЗДАН КЕЙИНГИ ЗИКРЛАР

Намоз салом билан тугайди. Саломдан кейинги амаллар (тасбеҳоту дуолар) мажбурий эмас, аммо ниҳоятда савоблидир.

Фарз намозларидан кейин қуйидаги дуони ўқиш суннатдир:

Алл`оҳумма антас-сал`ам ва минкас-сал`ам. Таб`арокта й`а залжал`али вал икр`ом.

Мазмуни:

Эй Аллоҳим, Сен барча айб-нуқсонлардан поксан. Барча саломатлик ва раҳмат Сендандир. Эй азамат ва қудрат эгаси бўлган Аллоҳим, Сенинг шонинг улуғдир.

Умуман, ҳар вақт намозни тугатгандан сўнг Оятал курси ўқилса, тасбеҳот қилинса, савоби улуғ бўлади.

ОЯТАЛ КУРСИ

Аъ`узу билл`аҳи минаш-шайт`онир рож`ийм. Бисмилл`аҳир роҳм`анир роҳ`ийм.

Алл`оҳу л`а илл`аҳа илл`а ҳувал ҳаййул қойй`ум. Л`а та`хузух`у синатув-ва л`а на`вм. Лаҳу м`а фис-сам`ав`ати ва м`а фил арз. Манзаллаз`ий яшфаъу `индаҳ`у илл`а би`изних. Яъламу м`а байна айд`ихим ва м`а холфаҳум ва л`а йух`ит`уна би шай`им-мин `илмиҳ`и илл`а бима ш`аъа. Васиъа курсиййухус-сам`ав`ати вал арз. Ва л`а йаъ`удух`у ҳифзуҳум`а ва ҳувал `аллиййул `аз`ийм.

Мазмуни:

Аллоҳ — Ундан ўзга илоҳ йўқдир. (У ҳамиша) тирик ва абадий турувчидир. Уни на мудроқ тутар ва на уйқу. Осмонлар ва Ердаги (барча) нарсалар Уникидир. Унинг ҳузурида ҳеч ким (ҳеч кимни) Унинг рухсатисиз шафоат қилмас. (У) улар (одамлар)дан олдинги (бўлган) ва кейинги (бўладиган) нарсани билур. (Одамлар) Унинг илмидан фақат (У) истаганча ўзлаштирурлар. Унинг Курсийси осмонлар ва Ердан (ҳам) кенгдир. У иккисининг ҳифзи (тутиб туриши) Уни толиқтирмас. У олий ва буюқдир.

ТАСБЕҲ

Субҳаналлоҳ
(33 марта)

Алҳамдулиллаҳ
(33 марта)

Аллоҳу акбар
(33 марта)

КАЛИМАИ ТАВЎДИД

Л`а ил`аҳа иллалл`оҳу ваҳдаҳ`у л`а шар`ика лаҳ, лаҳул мулку ва лаҳул ҳамд. Ва ҳува`ъал`а кулли шай`ин қод`ир.

Мазмуни:

Аллоҳдан ўзга илоҳ йўқ. У ягонадир, шериги йўқ, бутун мулк Уникидир. Ҳамд-мақтов Унга хосдир. Ва У ҳар нарсага қодир зотдир.

ЖАНОЗА НАМОЗИ

Ният: «Аллоҳ ризолиги учун жаноза намозини ўқишни ният қилдим. Ушбу имомга иқтидо қилдим».

Имом билан бирга такбир туширилгач, Сано дуоси ўқилади: **«Субҳ`анакалл`оҳумма ва биҳамдик. Ва таб`арокасмуқ ва та`ъла жаддуқ ва жалла сан`ауқ ва л`а ил`аҳа ғойруқ».**

Сўнг имом овоз чиқариб, «Аллоҳу акбар» деб такбир айтади. Бу такбирда қўллар кўтарилмайди. Қовуштирилган ҳолида «Саловот» дуоси ўқилади. Яна қўлни кўтармасдан «Аллоҳу акбар» деб такбир айтилади ва жаноза дуоси ўқилади.

Дуодан сўнг яна қўллар қовуштирилган ҳолда «Аллоҳу акбар», дейилиб, ўнг ва чап томонларга салом берилади.

ЖАНОЗА ДУОЛАРИ

Ҳар бир жанозада дастлаб қуйидаги дуо ўқилади:

Алл`оҳуммағфир лиҳаййин`а ва маййитин`а ва ш`аҳидин`а ва ғ`о`ибин`а ва соғ`ийрин`а ва каб`ийрин`а ва закарин`а ва унс`ан`а. Алл`оҳумма ман аҳйайтах`у минн`а фааҳйих`и`и`ъалал Исл`ам. Ва ман таваффайту минн`а фатаваффаҳ`у`ъалал ийм`ан.

Маъноси:

«Эй Раббим! Тиригимизни ва ўлигимизни, бу ерда бўлганларни ва бўлмаганларни, кичикларимизни ва катталаримизни, эркак ва аёлларимизни кечиргин. Аллоҳим, Биздан туғилажак янги наслларни Ислом динида дунёга келтир. Ажали етиб ҳаётдан қўз юмадиганларнинг жонларини имонли ҳолларида олгин».

Жанозаси ўқиладиган маййит балоғатга етмаган ўғил бола бўлса, мана бу дуо ўқилади:

Алл`оҳуммажъалҳ`у лан`а фаротав-важъал ҳ`у лан`а ажров-ва зухров-важъалҳ`у лан`а ш`афиъам-мушаффаъан.

Мазмуни:

«Аллоҳим! Бу болани жаннатда бизни қаршилаб олувчи ва охират армуғони қил... Аллоҳим! Бу болани биз учун шафоатчи қил ва шафоатини мақбул айла».

Жаноза балоғатга етмаган қиз бола учун ўқиладиган бўлса, қуйидаги дуо ўқилади:

Алл`оҳуммажъалҳ`а лан`а фаротав-важъалҳ`а лан`а ажров-ва зухров-важъалҳ`а лан`а ш`афиъатам-мушаффаъаҳ.

Маъноси: Аллоҳим! Шу қиз болани жаннатда бизни қаршилаб олувчи ва охират армуғони қил... Аллоҳим! Бу қизни биз учун шафоатчи қил ва шафоатини мақбул айла.

Бу дуоларни билмаганлар **«Алл`оҳуммағфир лий ва лаҳ`у ва лил-муъмин`ийна вал муъмин`ат».**

Яъни, Аллоҳим, мени ва уни, эркак ва аёл барча имон келтирганларни мағфират айла», дея дуо қилсалар ёки «Роббана...» дуосини ўқисалар ҳам бўлади.

Жаноза намозининг бошланишига улгурмаган киши жамоатга тезда қўшилиб ифтитоҳ

такбирини айтади ва имомга иқтидо қилади. Имом салом берганидан кейин, лекин ҳали тобут кўтарилмасдан аввал қолган такбирларни ўзи айтади.

Тушган, ўлик туғилган болага жаноза ўқилмайди. Бир исм қўйилиб ювилади ва матога ўраб, кўмилади. Тирик туғилиб ўлган бола ювилиб, жанозаси ўқилади.

ҲАЙИТ НАМОЗИ

1. «Аллоҳ ризолиги учун Рамазон (ёки Қурбон) ҳайити намозини ўқишни ният қилдим. Юзимни қибла тарафга қаратдим. Ушбу имомга иқтидо қилдим», деб ният қилинади.

2. Имом «Аллоҳу акбар», дея такбир айтгач жамоат ҳам қўлларини кўтариб, ичида ифтитоҳ такбирини айтади.

3. Ҳар ким ичида Сано дуосини ўқийди. Сўнгра имом кетма-кет қўлларини қулоқларига кўтариб, уч марта такбир айтади. Жамоат ҳам унга эргашади. Биринчи ва иккинчи такбирда қўллар ён томонга туширилади. Учинчи такбирдан сўнг қўллар боғланиб, қиём ҳолида турилади.

4. Шундан кейин имом ичида «Аъзу»ни ва «Бисмиллаҳ»ни айтиб, овоз чиқариб Фотиҳа сурасини ва зам сурани ўқийди.

5. Руку ва саждадан сўнг иккинчи ракатга турилади. Имом Фотиҳа сураси билан бир кичик сура ўқигач, рукуга бормай туриб, худди биринчи ракатдаги каби уч марта такбир айтади. Тўртинчи такбирдан кейин қўллар боғланмасдан рукуга кетилади ва саждалар адо этилади. Саждадан сўнгра «Аттаҳийят» ва «Саловот» ўқиб, салом берилиб, намоз тугатилади.

ЖУМА НАМОЗИ

Жума намози икки ракат фарз бўлиб, ундан олдин ва кейин тўрт ракат суннат ўқилади. Илк ва охириги суннатлар пешин намозининг суннатлари каби ўқилади. Имомга иқтидо қилиб ўқиладиган икки ракат фарз эса, бомдод намозининг фарзи каби ўқилади.

Жума намозида икки ракат фарз ўқилмасдан олдин имом минбарда хутба қилади.

Жума намози ҳур, озод, муқим, саломатлиги жойида, оёқлари соғ кишига фарздир.

Жума намозининг шартлари:

- 1) пешин намози ўқиладиган вақтда ўқиш;
- 2) намоздан олдин хутба ўқиш;
- 3) жума ўқиладиган жой ҳаммага очиқ бўлиши;
- 4) имомдан ташқари камида уч кишидан иборат жамоат бўлиши;
- 5) имом жума намозини ўқиши учун расман рухсатли бўлиши;
- 6) жума ўқиладиган жой шаҳар ёхуд шаҳар ҳукмида бўлиши керак.

НАМОЗНИ БУЗАДИГАН ҲОЛЛАР

- намоз пайтида гаплашиш;
- бирор нарса ейиш ёки ичиш;
- ўзи эшитадиган даражада кулиш (ёнидаги эшитадиган қилиб кулса, таҳорат ҳам бузилади);
- бировга салом бериш ёки саломга алик олиш;
- қибладан бошқа томонга бурилиш;
- дунёвий бирор ташвиш туфайли «уф» тортиш, «оҳ-воҳ» дейиш ва йиғлаш (гуноҳларига тавба қилиб, Аллоҳдан кечирлиқни сўраб йиғласа бўлади);
- атайлаб йўталиш;
- бир рукнда уч мартадан ортиқ бегона ҳаракат қилиш (масалан: кийимни тўғрилаш,

қашиниш ва ҳоказо);

- намозда ўқиладиган оятларни маъноси бузиладиган даражада янглиш ўқиш;
- намоз ўқиладиган пайтда таҳоратнинг синиши.
- сажда ҳолида иккала оёқни ердан кўтариш.

НАМОЗНИНГ САВОБИНИ КАМАЙТИРАДИГАН ҲАРАКАТЛАР

- Бармоқларни қисирлатиш, уст-бошни ўйнаш;
- кўзни юмиш, у ёқ-бу ёққа аланглаш;
- рукуда «Субҳана роббийал ʼазийм»ни уч мартадан кам айтиш ёки умуман айтмаслик;
- саждада «Субҳана роббийал аъла»ни уч мартадан кам айтиш ёки ҳеч айтмаслик;
- қибла, ўнг томон ва саждагоҳда жонли нарсалар суратининг бўлиши;
- йўл устида эгаси рози бўлмаган бир жойда намоз ўқиш;
- сажда ҳолида бир оёғини ердан кўтариш.

НАМОЗНИНГ ВОЖИБЛАРИ

1. Қиёмда Фотиҳа сурасини ўқиш.
2. Фарз намозларининг аввалги икки ракати, витр ва нафл намозларининг ҳар ракатида Фотиҳадан кейин зам сура ўқиш.
3. Уч ва тўрт ракатли намозларда иккинчи ракатдан ке-йин ўтириш.
4. Имомнинг бомдод, ҳайит, жума намозларида, шом, хуфтон намозларининг аввалги икки ракатида Фотиҳа ва зам сурани овоз чиқариб ўқиши. Пешин ва аср намозларида эса, имомнинг ҳам, якка ўзи ўқийдиган намозхоннинг ҳам овоз чиқармай ўқиши.
5. Витр намозида Қунут дуосини ўқиш.

НАМОЗНИНГ СУННАТЛАРИ

1. «Аллоҳу акбар» деб намоз бошлагандан кейин Санони ўқиш.
2. Санодан кейин ичида «Аъзубиллаҳ» ва «Бисмиллаҳ»ни айтиш.
3. Фотиҳани ўқигандан кейин махфий тарзда «омин» дейиш.
4. Имом рукудан кейин «Самияллоҳу лиман ҳамидаҳ» деб турганида «Роббана лакал ҳамд» дейиш. Намозни ёлғиз ўқиганлар учун эса, иккаласини ҳам айтиш.
5. Фарзларнинг биридан иккинчисига ўтаётганда «Аллоҳу акбар» дейиш.
6. Намозда бошни жуда эгиб ҳам, жуда тикка ҳам тутмаслик, ўртамиёна ушлаш.
7. Рукуда қўл бармоқлари орасини очиб икки тиззани маҳкам чангаллаш, камида уч марта «Субҳана роббийал ʼазийм» дейиш. Аёллар бармоқларини тизза устида, жипс ҳолда тутишади, тиззаларини бир оз букишади.
8. Саждада пешонани қўллар орасига олиш, қўл бармоқларини жипс тутиш. Бунда бош бармоқ қош тўғрисида қўйилади.
9. Саждада эркаклар оёқлари, қўллари, бурни ва пешонаси ерга тегиб туриши, боши икки қўли орасида бўлиши, билакларини ерга ҳам, қобирғасига ҳам теккизмасдан тутиши ҳамда оёқларининг бармоқларини қиблага қаратиб туриши. Аёллар эса, қўлларини ёнларига жипс этган ҳолда ерга теккизиб, сажда қиладилар.
10. Эркаклар ўтирганда чап оёғи устига ўтириб, ўнг оёғи қадамини тик тутиб, бармоқларини қиблага қаратиб ўтириши, аёлларнинг эса икки оёқларини ўнг томонга қаратиб, чап қўймичига ўтириши.

11. Тик турганда икки оёқ орасини тўрт бармоқ кенглигида очиқ ушлаш. Аёллар оёқларини жипс тутишади.
12. «Ташаҳхуд» (Аттаҳиёт), «Саловот», «Роббана» дуоларини ўқиш.
13. Аввал ўнг, кейин чап томонга салом бериш.

НАМОЗНИНГ МУСТАҲАБЛАРИ

1. Кўча-кўйда ёки далаларда, умуман очиқ жойларда намоз ўқимоқчи бўлса, олдидан бирор ҳайвон ёки инсон ўтмаслиги учун бир тўсиқ — сутра қўйиш.
2. Намоз бошлаётганда «Аллоҳу акбар» деб бош бармоқларини қулоқ юмшоғига, кафтини эса қиблага қаратиш. Аёллар эса, қўлларини кўкрак баробарида кўтариб, сийналари устига қўядилар.
3. Муаззин такбирда «Ҳаййа ғалас-солаҳ» дейиши билан ўрnidан туриш, «Қод-қоматис-солаҳ» деганида, «Аллоҳу акбар» деб намозни бошлаш.
4. Қиёмда сажда қиладиган ерга, рукуда оёқ устларига, саждада бурнининг юмшоғига, қаъдада кўкраклари ўртасига, саломда эса елкасига қараш.
5. Саждага боришда аввал тиззаларини, кейин қўлларини ерга қўйиш.
6. Намозда эсноқ келса, оғизни очмаслик. Агар бунга кучи етмаса, чап қўлининг орқаси ёки ўнг қўл кафти билан оғизни ёпиш.

МУСОФИР НАМОЗИ

Бизнинг динимиз қулайлик, инсонларга марҳамат динидир. Чунончи, у мусофирларга ҳам анча енгилликларни муҳайё қилиб қўйган. Яшаб турган жойидан ўртача юришда камида 18 соатлик (90 чақирим) масофага ўн беш кундан оз муддатни ният қилиб йўлга чиққан киши қишлоғи ёки шаҳрининг охириги уйлари кўринмай қолган дақиқадан бошлаб мусофир ҳисобланади. Ўн беш кунга ё бундан кўпга ният қилиб чиқилса, йўлдагина мусофир саналади, бораётган манзилининг дастлабки уйлари кўрингандан бошлаб эса, муқим ҳукмига ўтади ва намозларини тўлиқ ўқийди.

Мусофир одам тўрт ракатлик фарз намозларини икки ракатга қисқартириб (бомдод намозининг фарзи каби) ўқийди. Бироқ шом намозининг уч ракат фарзи ва уч ракатлик витр намозларини тўлиқ адо этади. Агар мусофир киши муқим кишига эргашиб намоз ўқиса, тўрт ракатлик фарзларни ҳам тўлиқ ўқийди. Муқим киши мусофир кишига иқтидо қилиб намоз ўқиётган бўлса, унда имом икки ракатдан сўнг салом бергач, эргашувчи салом бермайди, ичида «Аллоҳу акбар» деб қиёмга туради-да, қолган икки ракатни мустақил ўзи ўқиб тугатади.

ИМОМГА ЭРГАШИШ

Суюкли пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссалом бир ҳадиси шарифларида жамоат билан ўқилган намознинг савоби ёлғиз ўқилган намознинг савобидан йигирма етти марта ортиқ эканини марҳамат қилганлар.

Беш вақт намознинг фақат фарзлари, жума намозининг икки ракат фарзи, ҳайит намозлари, Рамазон ойида таровеҳ ва витр намозлари имомга иқтидо қилиб ўқилади. Имомга эргашиб жамоат билан намоз ўқийдиган киши «муқтадий» дейилади.

Муқтадий қуйидагиларга амал қилиши керак:

1. Аввало, ҳам ўқиладиган намозга, ҳам имомга эргашишга ният қилмоғи лозим. Масалан, «Аллоҳ розилиги учун бугунги бомдод намозининг икки ракат фарзини ушбу имомга эргашиб, ўқишни ният қилдим.
2. Имом ифтитоҳ такбирини айтгач, муқтадий ҳам ундан кейин дарҳол такбир айтиб,

қўлларини боғлайди ва ичида фақат Сано (Субҳанака) дуосини ўқийди. Имомга эргашиб намоз ўқиётган киши тикка турганида (қиёмда) Фотиҳа ва зам сураларни ўқимади. Овоз чиқариб ўқиладиган бомдод, шом, хуфтон намозларининг фарзида, жума намозининг фарзида, ҳайит намозларида, рамазон ойида таровеҳ ва витр намозларида имом Фотиҳа сурасини тугатгач, муқтадий ичида «Амийн» дейди.

3. Рукуда уч марта «Субҳана роббийал ъазийм», дейди. Имом «Самиъаллоҳу лиман ҳамидаҳ», деб тик тургач, «Роббана лакал ҳамд», дейди. Саждаларда ҳам муқтадий уч мартадан «Субҳана роббийал аъла»ни айтади.

4. Ўтиришларда муқтадий ичида «Аттаҳиййат», «Саловот», «Роббана» дуоларини ўқийди ва имом билан бирга салом беради.

Имомга иқтидо қилиб жамоат билан бирга намоз ўқиётган киши барча амалларда имомдан кейин ҳаракат қилади, ундан олдинга ўтиб кетмайди.

Жамоатга кечикиб келиб қўшилган киши такбир айтиб, имомга эргашади. Охирги ўтиришда «Аттаҳиййат»ни ўқиб, имомнинг салом беришини кутади. Имом икки томонга салом берар-бермас, салом бермай «Аллоҳу акбар» деб тикка туради ва кечиккан ракатларни ўзи ўқиб намозни тугатади.

Бирор ракатнинг рукусига улгурган, яъни имом ҳануз рукудан бош кўтармасидан илгарироқ ният қилиб, жамоатга қўшилган киши ўша ракатни ўқиган ҳисобланади.

ҚАЗО НАМОЗЛАРИ

Мўмин-мусулмонлар намозларини доимо вақтида ўқишга ҳаракат қилишлари лозим. Лекин бирор сабаб билан ўқилмай қолса, у намознинг қазоси ўқилиши керак. Фарз намозлар ва витр намози қолдирилса, қазо қилиб ўқилади.

Қазо намози ва умуман ҳар қандай намоз ўқиш макруҳ ҳисобланган уч вақт борки, булар кун чиқиш, кун ботиш ва кун тиккага келган (қиём) пайтларидир.

Намозни ўтказиб юбориш катта гуноҳдир. Бинобарин, қазо намози ўқилгач, Аллоҳ таолодан мағфират тилаш ва ҳар намозни ўз вақтида, қазо қилмай ўқишни насиб этишини сўраб дуо қилиш керак.

САЖДАИ САҲВ

Намознинг фарз ё вожибларидан бири вақтидан кечиктириб бажарилса ёки вожиб амали нутилиб, бажарилмаса, қаъдаи охирада (охирги ўтиришда) фақат «Аттаҳий- йат» ўқилиб, ўнг томонга салом беради ва «Аллоҳу акбар», деб икки марта сажда қилади ва яна ўтирган ҳолда «Аттаҳиййат», «Саловот», «Роббана» дуоларини ўқиб, ўнг ва чап томонга салом бериб намозни тугаллайди. Бу икки сажда «саждаи саҳв» (хатони ўнглайдиган сажда) дейилади.

ДУО

Аллоҳ таоло Бақара сурасининг 186-оятда шундай марҳамат қилади: **«Бандаларим Сиздан (эй Мухаммад) Мен ҳақимда сўрасалар, Мен уларга яқинман. Менга дуо қилган пайтларида дуогўйларнинг дуосини ижобат қиламан. Бас, ҳақ йўлига юришлари учун (улар ҳам) менинг (даъватимга) жавоб қилсинлар ва менга имон келтирсинлар».**

Пайғамбаримиз Мухаммад алайҳиссалом дуо ҳам ибодат эканини марҳамат қилдилар. Бинобарин, намоз сўнгида Пайғамбаримиз томонларидан тавсия қилинган ушбу дуоларни ўқиш мақсадга мувофиқдир:

* Эй Роббимиз, бизга бу дунёда ҳам, охиратда ҳам яхшилиқни бергин ва бизни дўзах олови

азобидан сақлагин.

* Илоҳо, мен Сендан ҳидоят, тақво, иффат ва ғино (бирова муҳтож бўлмастик ҳолатини) сўрайман.

* Аллоҳим, мени афу эт, ёрлақа, тўғри йўлдан бошла, менга офият бер, ҳалолдан ризқлантир.

* Қалбларимизни ризолигинга уйғун бўлган амал ва ибодатга томон йўналтир.

* Парвардигоро, дош бериб бўлмайдиган балодан, инсонни ўлимга қадар судраб борувчи (мол, жон, оилага тааллуқли) мушкулотга дуч келишдан, (мол, жон, оилага тааллуқли) балоқазодан ва душманларни қувонтирадиган бир мусибатга рўбарў бўлишдан Сенинг паноҳинга сиғинаман.

* Илоҳо, ожиз қолишдан, дангасалиқдан, қўрқоқликдан, алжиратиб қўйувчи қариликдан, хасталиқдан, қабр азобидан, ҳаёт ва мамот фитнасидан Сенинг паноҳинга сиғинаман.

* Ё Раббим! Мен ўз нафсимга кўп зулм қилдим. Сендан ўзга гуноҳларни кечиргувчи йўқ. Мени ёрлақа ва афу эт. Ғофур, Роҳийм ёлғиз Сенсан.

* Илоҳо, фойдаси тегмайдиган илмдан, қўрқмайдиган қалбдан, тўймайдиган нафсдан, қабул бўлмайдиган дуолардан паноҳ бер.

* Аллоҳим! Дўзах ўтида ёнишимга сабаб бўладиган фитнадан, дўзах оловидан, бойлик ва фақирликнинг ёмонлигидан мени асрагин.

* Аллоҳим! Ёмон феъл-атвор ва амаллардан, нафсоний орзулардан асрагин.

* Аллоҳим! Қулоғимнинг, кўзимнинг, тилимнинг, қалбимнинг, фаржимнинг ёмонлигидан асрагин.

ҚУРЪОНИ КАРИМДАН БАЪЗИ ДУОЛАР

Одам алайҳиссалом ва момо Ҳавво жаннатдан чиқарилганларида ушбу дуони ўқиганлар:

«Эй Раббимиз! Биз ўзимизга (ўзимиз) зулм қилдик. Агар бизни кечирмасанг, биз, албатта, зиён кўрувчилардан бўлиб қолурмиз» (*Аъроф, 23*).

Нуҳ алайҳиссаломнинг дуолари:

«Раббим! Мен Сендан ўзим (яхши) билмаган нарсани сўрашимдан паноҳ тилайман. Агар мени кечирмасанг ва раҳм қилмасанг, албатта, зиён кўрувчилардан бўлурман» (*Ҳуд, 47*).

Лут алайҳиссаломнинг дуолари:

«Эй Раббим, бу бузғунчилар қавми устидан Ўзинг мени ғолиб қил!» (*Анкабут, 30*).

Иброҳим алайҳиссаломнинг дуолари:

«Парвардигорим, мени ва зурриётларимни намозни тўқис адо этгувчи қилгил. Парвардигоро, дуоимни қабул айла. Парвардигоро, ҳисоб-китоб (қиёмат) куни мени, ота-онамни ва барча мўминларни мағфират қилгил» (*Иброҳим, 40-41*).

Юсуф алайҳиссаломнинг дуолари:

«Эй осмонлар ва ерни ижод этган Зот! Дунё-ю охиратда Ўзинг эгамдирсан. (Ажалим етганида) мусулмон ҳолимда жонимни олгин ва мени солиҳлар (қатори)га қўшгин» (*Юсуф, 101*).

Шуайб алайҳиссаломнинг дуолари:

«Аллоҳгагина таваккул қилдик. Эй Раббимиз! Биз билан қавмимиз ўртасида ҳақиқий

ажримлик ато эт! Сен ажрим қилувчиларнинг яхшисидирсан» (Аъроф, 89).

Мусо алайҳиссаломнинг дуолари:

«Эй Раббим, бағримни кенг қилгин, ишимни осон қилгин, тилим (дан дудуқлик)ни ечиб яборгин, (токи) улар (қавмим) гапимни англасинлар» (Тоҳа, 25).

«Парвардигорим, Ўзинг мен учун нима яхшилик, (яъни, ризқ) туширсанг, ўшанга муҳтождирман» (Қасос, 21).

Юнус алайҳиссаломнинг дуолари:

«Сендан ўзга илоҳ йўқдир. Сен (барча) нуқсонлардан покдирсан. Дарҳақиқат, мен (ўзимга) зулм қилувчилардан бўлдим» (Анбиё, 87).

Закариё алайҳиссаломнинг дуолари:

«Эй Раббим, мени ёлғиз ташлаб қўйма (меросхўр фарзанд ато эт), Сен (Ўзинг) ворисларнинг яхшироғидирсан» (Анбиё, 89).

«Раббим, менга ҳам ўз ҳузурингдан пок зурриёт ато эт! Дарҳақиқат, Сен дуони эшитувчидирсан» (Ол-и Имрон, 38).

Аҳли илмнинг дуоси:

«Парвардигоро, бизни ҳидоят қилганингдан кейин, энди дилларимизни ҳақ йўлдан оғдирма ва бизга Ўз ҳузурингдан раҳмат ато эт!» Омийн.

**Қуръони каримда Муҳаммад алайҳиссаломга
ўргатилган баъзи дуолар:**

«Эй Раббим, мени (қабрга) содиқлик билан (гуноҳларим кечирилган ҳолимда) киритгин ва (тирилтирганингда ҳам) содиқлик (розилигинг) билан чиқаргин ҳамда мен учун ўз даргоҳингдан бир мадад берувчи ҳужжат ато қилгин» (Ал-Исро, 80).

«Эй Раббим, менга (кофирларга) ваъда қилинаётган нарса (азоб)ни кўрсатсанг-чи?! Эй Раббим! (Ўшанда) мени у золимлар қавми ичида қилмагин! Эй Раббим! Мен Сендан шайтонларнинг васвасаларидан паноҳ беришингни сўрайман. Яна мен Сендан, эй Раббим, улар менинг ҳузуримга келишларидан паноҳ сўрайман. Эй Раббим! (Гуноҳларимизни) мағфират эт ва (ҳолимизга) раҳм айла! Сен (ўзинг) раҳм қилувчиларнинг яхшисидирсан!» (Мўминун, 93, 94, 97, 98, 118).

«Парвардигорим, илмимни янада зиёда қилгин» (Тоҳа, 114).

«Парвардигоро, бизлар Сенга имон келтирганмиз, бас, гуноҳларимизни мағфират айла ва бизни жаҳаннам азобидан асра!» (Ол-и Имрон, 16).

НАСИҲАТ

Ҳаққа даъват – қутлуғ даъват,
Ҳой-ҳавасни унут, болам.
Ўлим ҳақдир, дунё фоний,
Азонга қулоқ тут, болам.

Кунда беш бор чақиради,
Кирларингни аритади.
Расул Акрамга элтади,
Намозингни ўқи, болам.

Бошқа чора бўлмас асло,
Келмаганлар тортгай алам.
Шайтон сени енгмай туриб
Сен шайтонни енггин, болам.

Дилим оғрир, оёғингни,
Тикан тилса бу дунёда.
Истамайман ёнмоғингни
Қиёматда, жоним, болам.

ОЛТИ ДИНИЙ КАЛИМА

1. Калимаи тоййиба

Л`а ил`аҳа иллалл`оҳу Муҳаммадур рос`улулл`оҳ.

Тўғри сўз: *Аллоҳдан ўзга сиғиниладиган (илоҳ) йўқдир! Муҳаммад Аллоҳнинг расулидир!*

2. Калимаи шаҳодат

Ашҳаду алл`а ил`аҳа иллалл`оҳу ва ашҳаду анна Муҳаммадан ъабдуҳ`у ва рос`улуҳ.

Иқрорлик сўзи: *Аллоҳдан ўзга сиғиниладиган (илоҳ)нинг йўқлигига ва Муҳаммад Аллоҳнинг бандаси ва расули эканига иқрорман.*

3. Калимаи тавҳид

Ашҳаду алл`а ил`аҳа иллалл`оҳу ваҳдаҳ`у л`а шар`ика лаҳ, лаҳул мулку ва лаҳул ҳамд(у) йуҳй`и ва йум`ит(у) ва ҳува ҳаййул л`а йам`ут(у), бийадиҳил хойр(у) ва ҳува ъал`а кулли шай`ин қод`ир.

Танҳолигига иқрорлик сўзи: *Танҳо Аллоҳдан ўзга сиғиниладиган (илоҳ) йўқлигига иқрорман! Аллоҳнинг шериги йўқдир. Мулк Аллоҳникидир. Мақтов Аллоҳгадир. (Аллоҳ) тирилтиради ва ўлдиради. Аммо Ўзи тирикдир, ўлмайдди. Яхшилик Унинг ихтиёридадир ва У ҳамма нарсага қодирдир!*

4. Калимаи радди куфр

Алл`оҳумма инн`и аъ`узу бика мин ан ушрика бика шай`ан ва ан`а аълам. Ва астағфирука лима л`а аълам. Иннака анта ъалл`амул ғуй`уб.

Куфрни қайтариш сўзи: *Аллоҳим, Сендан ўзим билганим ҳолда Сенга бирор нарсани шерик қилишимдан асрашингни сўрайман. Сендан ўзим билмаганим ҳолда ширк қилиб қўйган бўлсам, кечишингни тилайман. Албатта, Сен ғайбларни билгучи Зотсан.*

5. Калимаи истиғфор

Астағфирулл`оҳ, астағфирулл`оҳ, астағфирулл`оҳа таъ`ал`а мин кулли замбин азнабтуҳ`у ъамдан ав хотоан сиррон ва ъал`анийаҳ. Ва ат`убу илайҳи миназ замбиллаз`и аъламу ва миназ-замбиллаз`и л`а аълам. Иннака анта ъалл`амул ғуй`уб.

Гуноҳларни кечишини сўраш сўзи: *Аллоҳдан гуноҳларимни кечишини сўрайман. Аллоҳдан гуноҳларимни кечишини сўрайман. Аллоҳ таолодан атайлаб ё адашиб, яширин ё ошкора қилган ҳамма гуноҳларимни кечишини сўрайман. Ўзим билган ва билмаган гуноҳлардан Аллоҳга қайтаман. Албатта, Сен ғайбларни билгучи Зотсан.*

6. Калимаи тамжид

Субҳ`аналл`оҳ вал ҳамду лилл`аҳ ва л`а ил`аҳа иллалл`оҳу валлоҳу акбар. Л`а ҳавла ва л`а қуввата илл`а билл`аҳил ъалийийил ъаз`им. М`а ш``аалл`оҳу к`ана ва м`а лам йаша`лам йакун.

Улуғлаш сўзи: Аллоҳнинг айбу нуқсони йўқдир. Ва мақтов Аллоҳгадир. Аллоҳдан ўзга сифиниладиган (илоҳ) йўқдир! Аллоҳ улуғдир. Мутлоқ куч ва қувват қудратли ва буюк Аллоҳдан ўзгада йўқдир. Аллоҳ ниманики хоҳласа, бўлади, ниманики хоҳламаса, бўлмайди.

ИЙМОНИ МУЖМАЛ

Аманту билл`аҳи кам`а ҳува би асм`аъих`и ва сифатиҳ`и ва қобилту жамийъа аҳк`амиҳи ва арк`аниҳи.

Аллоҳни исми ва сифатлари билан танидим ва барча буюрган ҳукмларини қабул қилдим.

ИЙМОНИ МУФАССАЛ

Аманту билл`аҳи ва мал`аикатиҳ`и ва кутубиҳ`и ва русулиҳ`и вал йавмил`ахири вал қодари хойриҳ`и ва шарриҳ`и миналл`оҳи таъ`ал`а вал баъси баъдал мавт.

Мўминликнинг батафсил ифодаси: Аллоҳга, Унинг фаришталарига, китобларига, расулларига, охират кунига, яхшилик ва ёмонлик Аллоҳнинг хоҳиши билан бўлишига ва ўлимдан кейин қайта тирилишга ишондим.

ҚИРҚ ФАРЗ

Ислом беш фарзни ўз ичига олади:

1. Имон.
2. Намоз.
3. Рўза.
4. Закот.
5. Ҳаж.

Имон еттита фарздан иборат:

- 1) Аллоҳга;
- 2) Аллоҳнинг фаришталарига;
- 3) Аллоҳнинг китобларига;
- 4) Аллоҳнинг пайғамбарларига;
- 5) Охират кунига;
- 6) Тақдирга, яъни яхшилик ҳам, ёмонлик ҳам Аллоҳдан эканига;
- 7) Ўлимдан кейин қайта тирилмоққа ишониш.

Таҳоратнинг фарзлари тўртта:

1. Юзни сочлардан холи жойларини ияк остигача ва икки қулоқ орасидаги қисмини ювиш.
2. Қўлларни тирсаклари билан бирга қўшиб ювиш.
3. Бошнинг тўртдан бирига масҳ тортиш.
4. Оёқларни тўпиқлари билан бирга ювиш.

Ғуслнинг фарзлари

1. Оғизни яхшилаб чайиш.
2. Бурунни ачишгунча яхшилаб чайиш.
3. Баданнинг ҳамма жойини қолдирмасдан ювиш.

Таяммумнинг фарзлари

1. Ният.

2. Пок тупроқни қасд қилиш.
3. Икки қўлни пок тупроққа уриб юзга суриш.
4. Қўлларни яна тупроққа уриб, тирсак билан қўшиб қўлларга суриш.

Намознинг фарзлари ўн иккитадир.

Олтитаси намоз ташқарисида, олтитаси намоз ичида.

Намоз ташқарисидагилар «шарт», ичидагилар «рукн» дейилади.

Намознинг олти шарти

1. Таҳорати йўқнинг таҳорат олиши, жунуб бўлганнинг ғусл қилиши.
2. Бадан, кийим ва намоз ўқиладиган жой тоза бўлиши.
3. Аврат ёпиқ бўлиши.
4. Қиблага қараб туриш.
5. Ўз вақтида ўқиш.
6. Ўқийдиган намозига ният қилиш.

Намознинг олти рукни

1. Ифтитоҳ такбири.
2. Қиём.
3. Қироат.
4. Руку.
5. Сажда.
6. Қаяда (сўнгги ўтириш).

Қуйидагилар ҳам фарздир:

1. Илм олиш.
2. Амри маъруф, наҳйи мункар.
3. Ҳалол меҳнат қилиш.
4. Ризқни ҳалол йўл билан топиш.
5. Шариат ҳалол деб белгилаган нарсаларни ейиш.

АЛЛОҲ ТАОЛОНИНГ ЎН ТЎРТ СИФАТИ БОР

Олтитаси сифати зотийа.

Саккизтаси сифати субутийадир.

Сифати зотийалари

1. Вужуд (Борлиги).
2. Қадим (Бошланғичи йўқдир).
3. Бақо (Охири йўқ).
4. Ваҳдоният (Бирдир).
5. Мухолафатун лил-ҳаводис (маҳлуқотнинг ҳеч бирига ўхшамайди).
6. Қиём бинафсиҳи (макондан муназзаҳдир).

Сифати субутийалари

1. Ҳаёт (Тирик).
2. Илм (Билувчи).
3. Самеъ (Эшитувчи).
4. Басар (Кўрувчи).
5. Ирода (Хоҳлаганини қилади).
6. Қудрат (Кучи ҳамма нарсага етади).
7. Калом (Сўзлайди).
8. Таквин (Бутун маҳлуқотни яратувчидир).

Муҳим вазифалар

1. Аллоҳ таолони бир деб билиб, зикр этиш.

2. Ҳалолдан еб-ичиш.
3. Таҳорат олиш, ғусл қилиш.
4. Беш вақт намоз ўқиш.
5. Ризқни Аллоҳдан деб билиш.
6. Ҳалолдан, тоза кийим кийиш.
7. Аллоҳга таваккул қилиш.
8. Қаноаткор бўлиш.
9. Неъматлари учун Аллоҳга шукр қилиш.
10. Аллоҳнинг қазо ва қадарига рози бўлиш.
11. Балоларга, мусибатларга сабр этиш.
12. Гуноҳларга тавба қилиш.
13. Ихлос билан ибодат этиш.
14. Шайтонни душман билиш.
15. Ҳар бир ишда Қуръони каримни ҳужжат, дастур деб билиш.
16. Ўлимни ҳақ билиб, унга ҳозир бўлиш.
17. Яхшиликка буюриш, ёмонликдан қайтариш.
18. Аллоҳ севганини севиш, севмаганидан қочиш. Ҳар бир ишни Аллоҳ учун қилиш.
19. Ота-онага яхши муносабатда бўлиш ва уларга итоат этиш.
20. Қариндошларни зиёрат қилиш.
21. Омонатга хиёнат этмаслик.
22. Аллоҳдан қўрқиш.
23. Аллоҳга, пайғамбарга итоат қилиш.
24. Гуноҳлардан қочиш, ибодат билан машғул бўлиш.
25. Ўйлаб, тадбир билан иш кўриш.
26. Коинотга ибрат назари билан боқиш.
27. Тилни ёмон сўзлардан сақлаш.
28. Қалбни поклаш, беҳуда сўзларни ва ишларни тарк этиш.
29. Ҳеч кимга ёмонлик қилмаслик, бекорчи, фойдасиз иш қилмаслик.
30. Ҳеч кимни масҳара этмаслик, миннат қилмаслик.
31. Ҳаромга қарамаслик.
32. Сўзига содиқ бўлиш, тўғрилиқдан айрилмаслик.
33. Сехр-жоду қилмаслик.
34. Ёмон сўзларни эшитмаслик.
35. Илм таҳсил этиш.
36. Тўғри ўлчаш ва тўғри тортиш.
37. Аллоҳнинг азобидан қўрқиш.
38. Фақирга садақа бериш, муҳтожга ёрдам бериш.
39. Аллоҳнинг раҳматидан умид узмаслик.
40. Нафсга (ёмон орзуларга) тобе бўлмаслик.
41. Аллоҳ учун ейиш, едириш.
42. Кифоя қиладиган даражада ризқ талаб этиш.
43. Молининг закотини бериш.
44. Ҳайз ва нифос ҳолатида хотинига яқинлашмаслик.
45. Қалбини маъсият ва ёмонликлардан тозалаш.
46. Кибр қилмаслик.
47. Етимнинг молини сақлаш.
48. Беш вақт намозни вақтида ўқиш.
49. Зулм ва ҳақсизлик билан халқнинг молини емаслик.
50. Аллоҳга ширк келтирмаслик.

51. Шароб ичмаслик, қимор ўйнамаслик, пора олмаслик, пора бермаслик.
52. Зинодан қочиш.
53. Бекорчи ишлар учун қасам ичмаслик.

Ҳар хил дуолар

Роббиғфир варҳам ваҳдин`и илат-тор`и қил-ақвам ва та-ж`аваз ғамм`а таълам, иннака антал-аз`изул акрам.

Алл`оҳумма инн`и ас`алукал-ғафва вал-ъ`афийата фид-дунй`а вал-`ахиरो.

Парвардигорим, мени раҳмат ва мағфират эт. Тўғри йўлга бошла. Ўзинг билган гуноҳларимни кечир. Ўзинг карамлисан. Илоҳо, Сендан афв ва офият тилайман икки дунёда.

Алл`оҳумма инн`и ас`алукал-ҳуд`а ват-туқ`о вал-ғаф`афа вал ғин`а.

Алл`оҳуммағфирл`и варҳамн`и ваҳдин`и ваъ`афин`и варзуқн`и.

Алл`оҳумма й`а мусоррифал-қул`уби сорриф қул`убана ғал`а т`оъатик.

Алл`оҳумма инн`и аъ`узу бика минал ғажзи вал-касали вал-жубни вал-ҳарами вал-бухли ва аъ`узу бика мин фитнатил-маҳй`а вал-мам`ати ва долиъ ад-даини ва ғолабатир-риж`ал.

Илоҳо, мен Сендан хидоят, тақво, ўртача бойлик тилайман. Илоҳо, мени мағфират эт ва раҳматингга сазовор қил. Илоҳо, қалбимизни ўз тоатингга мойил қил. Илоҳо, Сендан ожизлик, дангасалик, қўрқоқлик, бахиллик каби иллатдан паноҳ беришингни сўрайман. Яна Сендан ҳаёт ва мамот фитналаридан, ортиқча қарздор бўлишдан ва ғанимларга мағлуб бўлишдан паноҳ тилайман.

Алл`оҳумма инн`и аъ`узу бика минал-ғажзи вал касали вал жубни вал бухли вал ҳамми ва ъ`азабил-қобри.

Алл`оҳумма`ати нафси тақв`аҳ`а ва заккиҳ`а анта хойру ман закк`аҳ`а, анта вал`ийуҳа ва мавл`аҳ`а.

Илоҳо, Сендан ожизлик, дангасалик, қўрқоқлик, бахиллик, ғам-ташвиш, қабр азоби каби нарсалардан паноҳ сўрайман. Илоҳо, менга тақво насиб эт, нафсимни пок эт. Сен барча инсонларнинг соҳиби – эгасисан.

Алл`оҳумма инн`и аъ`узу бика мин шарри самъи ва мин шарри басари ва мин шарри лис`ани ва мин шарри қолби ва мин шарри ниййати.

Илоҳо, мен Сендан эшитиш, кўриш ва гапириш ва дилдан ўтказиш жараёнида учрайдиган ёмонликлардан паноҳ беришингни сўрайман.

Алл`оҳумма инн`и аъ`узу бика минал бароси вал-жун`уни вал-жуз`ами ва саййи`ил-асқом.

Алл`оҳумма инн`и аъ`узу бика миннат-тараддий ва аъ`узу бика минал-ғароқи вал ҳарфи вал-ҳарами ва аъ`узу бика ан йатахаббатониш-шайт`ону ғиндал-мавт ва аъ`узу бика ан ам`ута ф`и саб`илика мудбирон ва аъ`узу бика ан ам`ута лад`ифон.

Илоҳо, мен Сендан ёмон касалликлардан ва қаттиқ беморликлардан паноҳ сўрайман. Илоҳо, турли офатлардан ва балолардан, оғир дамда шайтоннинг васвасасидан ва ёмон фожиали ўлимлардан асрашингни сўрайман.

Алл`оҳумма инн`и ас`алука мин хойри м`а са`алака минҳу набиййука Муҳаммадун соллалл`оҳу ғалайҳи ва саллам ва наъ`узу бика мин шарри м`а истаъзака минҳу набиййука Муҳаммадун соллалл`оҳу алайҳи ва саллам ва антал-мустаъану ва ғалайкал-бал`ағу ва л`а ҳавла ва л`а қуввата илл`а билл`аҳ.

Илоҳо, пайғамбаринг Муҳаммад алайҳиссалом сўраган нарсалардан мен ҳам сўрайман, пайғамбаринг паноҳ тилаган нарсалардан мен ҳам паноҳ тилайман. Ўзинг ёрдам берувчисан. Сендан ўзгада куч-қувват йўқ.

Алл`оҳумма солли ва саллим ғал`а Муҳаммадин ва ғал`а`али Муҳаммад.

Илоҳо, пайғамбаринг Муҳаммад алайҳиссаломга саловот ва саломлар нозил эт.

Алл`оҳумма иннака қулта удъ`уни астажибу лакум ва иннака л`а тухлифул-м`иъ`ад, ва инн`и ас`алука кам`а ҳадайтан`и лил`исл`ами ан л`а танзаъаҳ`у минн`и, ҳатта татаваффан`и ва ан`а муслим`ун.

Эй бор Худоё, дуо қилинглар менга, ижобат қиламан, деб Ўзинг айтдинг, албатта Сен ваъданга хилоф қилмагайсан. Эй бор Худоё, ҳидоят неъматини бериб мени Ислолга мушарраф қилдинг, энди уни мендан жудо қилмагин ва то ўлгунимча Ислолда бўлишимни насиб эт. Илоҳо, Ўзинг бизларни бу динда собитқадам эт.

Алл`оҳумма инн`и ас`алука ийм`анан д`а`иман ва як`инан с`одиқон ва ълман н`афиъан ва қолбан х`ошиъан ва лис`анан з`акиран ва ас`алука ъафва вал`ъ`афийата вал-маъ`аф`атан д`а`имата фид-дунй`а вал`-ахиро.

Илоҳо, Сендан доимий имон, мустаҳкам эътиқод, фойдали илм, қўрқувчи қалб, зикр этувчи тил, афву офият ва дунёю охиратда доимо хотиржамликни сўрайман.

Алл`оҳумма й`а муқоллибал-қул`уби саббит қолби ъал`а д`иник.

Алл`оҳумма аъинн`и ъал`а зикрика ва шукрика ва ҳусни ъиб`адатик.

Илоҳо, Сен дилларни ўзгартириб турувчисан, менинг дилимни Ўз динингга собит эт.

Илоҳо, Ўзинг Сени зикр этишимга, Сенга шукр этишимга ва чиройли ибодат қилишимга ёрдам қил.

Субҳ`аналл`оҳи ъадада холқиҳ`и, субҳ`аналл`оҳи риз`оа нафсиҳ`и, субҳ`аналл`оҳи з`ината ъаршиҳ`и, субҳ`аналл`оҳи мид`ада калим`атиҳ`и.

Аллоҳга барча махлуқларининг ададича тасбиҳ айтамыз ва Унга ўзининг ризолиги баробарида ва аршининг оғирлиги баробарида ва сўзларининг сиёҳлари баробарида тасбиҳ айтамыз.

Роббан`а л`а ту`ахизн`а ин нас`ин`а ав ахто`н`а.

Роббан`а ва л`а таҳмил ъалайн`а исрон кам`а ҳамалтаҳ`у ъалал-лаз`ина мин қоблин`а.

Роббан`а ва л`а туҳаммилн`а м`а л`а т`оқоталан`а биҳ, ваъфу ъанн`а вағфир лан`а варҳамн`а, анта Мавл`ан`а фансурн`а ъалал-қовмил-к`афир`ин.

Парвардигоро, агар эсимиздан чиқарсак, хатога йўл қўйсак, бизларни жавобгар қилма, бизларнинг зиммамизга олдинги умматларга юклаганингдек оғир юкларни юклама, тоқатимиз, имкониятимиз йўқ нарсаларни бизларга қарз қилма, бизларни кечир, афву мағфират эт, раҳматингга ол, Сен бизларнинг ҳоҷамизсан, кофирлар устидан бизларга ёрдам бер.

Алл`оҳумма инн`и аъ`узу бика минал-қосвати вал`ғофлати вал`ъайлати ваз-зиллати вал`масканати. Ва аъ`узу бика миналкуфри вал`фақри вал-фус`уқи ваш-шиқ`оқи ван-ниф`ақи, ва су`ил-ахл`ақи, ва зийқил-арз`оқи, вас-сумъати, вар-рий`аи, ва аъ`узу бика минас-сомами вал-баками вал`ъам`а вал-жун`уни вал-жуз`ами вал-бароси ва саййи`ил-асқом.

Илоҳо, Сендан тошбағирлик, ғафлат, қашшоқлик, хорлик, мискинлик каби иллатлардан паноҳ сўрайман. Яна Сендан куфрдан, фақирликдан, фисқу фужурдан, низо ва ихтилофдан, ёмон руҳлардан, ризқи танглиқдан, риёкорликдан, кўру кар бўлишлиқдан, жиннилик ва ёмон касалликлардан паноҳ сўрайман.

Зам-зам ичилганда ўқиладиган дуо

Алл`оҳумма инн`и ас`алука ълман н`афиъан ва қолбан х`ошиъан ва н`уран с`атиъан ва ризқон в`асиъан ва шиф`аан мин кулли д`аин. Алл`оҳумма инн`и ашробуҳ`у литағфирол`и. Алл`оҳумма фағфирл`и. Алл`оҳумма инн`и ашробуҳ`у мусташфийан биҳ`и. Алл`оҳумма фашфин`и.

Илоҳо, Сендан фойдали илм, тақволи қалб ва ёруғ нур ва кенг ризқ ва барча иллатлардан шифо тилайман. Илоҳо, бу Зам-зам сувини Сендан мағфират сўраб ва дардларимга шифо талабида ичмоқдаман, Ўзинг шифо бер.

Равзаи муборақда ўқиладиган дуо

Ассал`аму `алайка й`а рас`улалл`оҳи! Ассал`аму `алайка й`а хийраталл`оҳи мин холқиҳ`и! Ассал`аму `алайка й`а ҳаб`ибалл`оҳи! Ассал`аму `алайка й`а саййидал-мурсал`ина ва х`отаман-набийй`ина! Ассал`аму `алайка ва `ал`а `алика ва асх`абика ва аҳли байтика ва `алан-набийй`ина ва с`аъирис-с`олиҳ`ина! Ашҳаду аннака баллағтар-рис`алата ва аддайтал-ам`аната ва насоҳтал-уммата, фа жаз`акалл`оҳу `анна афзола м`а жаз`а рас`улан `ан умматиҳи.

Алл`оҳумма солли `ал`а Муҳаммадив-ва `ал`а `али Муҳаммад. Кам`а соллайта `ал`а Иброҳ`има ва `ал`а `али Иброҳ`им. Иннака ҳам`идум-маж`ид.

Ва б`арик `ал`а Муҳаммадив-ва `ал`а `али Муҳаммад. Кам`а б`арокта `ал`а Иброҳ`има ва `ал`а `али Иброҳ`им. Иннака ҳам`идум-маж`ид.

Алл`оҳумма иннака қулта: «Ва лав аннаҳум из золам`у анфусаҳум жа`ука фа-стағфарулл`оҳа ва-стағфара лаҳумур-рос`улу л`а важадулл`оҳа тавв`абан роҳ`има». Ва қод атайтука й`а рас`улалл`оҳи мустағфирон мин зун`уби, мусташфи`ан бика ил`а робб`и, фа ас`алука й`а робб`и ан туж`иба лийал-мағфирота кам`а авжабтаҳ`а лиман ат`аҳу фи ҳай`атиҳи. Алл`оҳумма-жъалҳу авва лаш-ш`афи`ина й`а арҳамар-р`оҳим`ин.

Маъноси: Ў Расулulloҳ сизга салом, эй халқларнинг энг афзали, сизга салом, эй Ҳабибуллоҳ, сизга салом, эй пайғамбарларнинг саййиди, сизга салом, эй пайғамбарларнинг хотами, сизга салом! Сизга ва аҳли аёлингизга ва саҳобаларингизга ва барча пайғамбарлар ва солиҳ бандаларга саломлар бўлсин. Гувоҳлик бераманки, сиз пайғамбарлик вазифангизни тўғри адо этдингиз. Аллоҳнинг омонатини топширдингиз, умматларингизга насиҳат қилдингиз, Сизга Аллоҳ ажру азимлар ато қилсин. Илоҳо, Муҳаммад алайҳиссаломга, оли асҳобларига Ўзинг салаотлар юборгин ва У кишига ва оли асҳобларига баракотлар нозил қилгин, чунончи Иброҳим алайҳиссаломга нозил қилганинг каби. Илоҳо, Ўзинг Қуръони каримда марҳамат қилдингким, «Агар улар ўзларига ўзлари зулм қилганларидан ке-йин пайғамбарим ҳузурига келиб истиғфор этсалар ва пайғамбарим ҳам истиғфор этса, Аллоҳ таоло уларнинг тавбаларини қабул этувчи, меҳрибон зотдир», дегансан. Мана, Расулulloҳ ҳузурига истиғфор айтиб, Аллоҳдан гуноҳимизни сўраб келдик, Уни шафоатчи қилдик, Парвардигор ҳузурига тавба қилдик, Аллоҳ ўзи Расулulloҳнинг шафоатлари билан бизларни мағфират қилишини сўраймиз.

Саҳобалар ўқиган дуолар

Абдуллоҳ ибн Масъуднинг (р.а.) дуолари

Аллоҳим! Сендан ортга қайтмайдиган (бақувват) бир имон, туганмас неъмат ва ҳулд жаннатининг энг юқори даражасида Пайғамбаринг ила бирга бўлишликни сўрайман.

Роббан`а аслиҳ байнан`а, ваҳдин`и суб`улал-Исл`ами, ва нажжина миназ-зулум`ати илан-н`ур, васриф аннал-фав`аҳиша м`а зоҳаро, вам`а батана, ва б`арик лан`а фий асм`аъин`а ва абс`орин`а ва қул`убин`а ва азв`ажин`а ва зуррийй`атин`а ва туб `алайн`а иннака антат-тавв`абур-роҳ`ийму, важъална ш`акирийна, ли неъматика, мусн`ийна биҳа, қо`илийна биҳа`а ва атмимҳ`а `алайн`а.

Эй Раббимиз! Ораларимизни ислоҳ эт, бизни исломият йўлига ҳидоят айла, бизни зулматдан ёруғликка чиқар. Юзимизни ошкор ва яширин барча ёмонликлардан ўгир. Кўзларимизни, қулоқларимизни, қалбларимизни, ишларимизни ва фарзандларимизни бизга муборақ қил, гуноҳларимизни кечир. Шубҳасиз, Сен ўта марҳаматли ва гуноҳларни кечиргувчисан. Бизни неъматингга шукр этувчи, ҳамд айтувчи қил ва неъматингни биздан аяма!

Абдурахмон ибн Авфнинг (р.а.) дуоси

Абу Ҳаййож ал-Асадийдан (р.а.): «Бир куни Байтуллоҳни тавоф қиларкан, бир одамнинг фақатгина тинимсиз: «Аллоҳим! Мени нафсимнинг очкўзлиги (таъмагирлиги) дан асра!» дея дуо қилаётганини кўрдим. Унга яқинлашиб дедим:

- Аллоҳдан шундан бошқа сўрайдиган нарсанг йўқми? Фақат биргина дуони қайтаряпсан?
- Агар нафсимнинг очкўзлигидан (таъмагирлигидан) сақлансам, на ўғрилиқ, на зино ва на бирор гуноҳ қиламан, – деди.

Қарасам, бу одам Абдурахмон ибн Авф розийаллоҳу анҳу экан.

(Тафсири Ибни Касирдан)

Ҳазрати Алининг (р.а.) дуолари

Аъ`узу бика мин жаҳдил бал`аи ва даркиш-шиқ`аи ва шаматат`ил аъд`аи ва аъ`узу бика минас-сижни вал-қойди вас-савти.

Аллоҳим! Бало ва мусибатлардан, омадсизликдан, душманлар билан тортишишдан, ҳибс этилишдан, кишанланишдан ва калтакланишдан паноҳ тилайман.

Алл`оҳумма инн`а зун`убий л`а тазуррука ва инн`а раҳматака ийй`айа л`а танқусука.

Аллоҳим! Менинг гуноҳларим Сенга зарар бермайди, Сенинг менга марҳамат қилишинг Сендан ҳеч нарсани камайтириб қўймайди.

Ҳазрати Абу Бакрнинг (р.а.) дуолари

Алл`оҳумма ҳаблий ийм`анан ва яқ`ийнан ва муъ`аф`атан ва ниййатан.

Аллоҳим! Менга имон, сидқидиллик, соғлиқ, офият ва соғлом бир ният бер.

Алл`оҳуммажъал хойро ъум`урий`ахироҳу ва хойро амали ва хав`атимаҳу ва хойро айй`амий явма алқ`ока.

Аллоҳим! Умримнинг энг хайрлиси, умримнинг сўнги, амалимнинг энг хайрлиси, амалимнинг сўнги ва кунларимнинг энг хайрлиси Сенинг ҳузурингга чиқадиган куним бўлсин».

Ҳазрати Умарнинг (р.а.) дуолари

Алл`оҳумма инн`ий аъ`узу бика ан таъхузан`ий ъал`а фирратин ав тазаран`ий фий ғафлатин, ав тажъалн`ий-ғ`офил`ийна.

Аллоҳим! Мени ногаҳон ўлимдан ёхуд ғафлатда қолдиришинг ёки ғофиллардан қилишингдан паноҳ тилайман.

Алл`оҳумма таваффан`ий маъал абр`ори, ва л`а тажъалн`ий фил ашр`ари ва қ`иний аз`абанн`ари ва алҳиқний бил-аҳй`ар.

Аллоҳим! Мени яхшилар орасида ўлдир, ёмонлардан қилма, оташ азобидан асра ва яхшилар қаторига қўшгин.

Ҳазрати Билолнинг (р.а.) дуоси

Аллоҳим! Менинг ёмонликларим ва нуқсонларимни кечиргин.

Абу Дардонинг (р.а.) дуоси

Билол ибн Саъддан (р.а.):

Абу Дардо (р.а.) дер эди.:

– Аллоҳим! Хаёл тарқоқлигидан паноҳ сўрайман.

– Хаёл тарқоқлиги нима? – дея сўрашди.

– Кишининг ҳар бир дарада бир нарсасининг бўлишидир, – дея жавоб берди у.

– Аллоҳим! Олимларнинг қалбларининг менга лаънат ўқишидан паноҳ сўрайман, – дея дуо

қилган Абу Дардодан сўрашди:

- Олимларнинг қалбларининг лаънат ўқишлари қандай бўлади?
- Ичларидан менга нисбатан нафрат этишларидир, – деди Абу Дардо.

Зайд ибн Собитнинг (р.а.) дуоси

Аллоҳим! Сендан бола-чақам ва қўл остимда менга қараб қолган қулларимни боқишга етгулик бойлик сўрайман. Ва бирор қариндошимнинг қариндошлик ҳақини адо этолмаганим учун мени баддуо қилишидан паноҳ тилайман.

Саъд ибн Убоданинг (р.а.) дуоси

Аллоҳим! Сенга ҳамд айтишни менга насиб эт ва шараф эҳсон айла.

Ибни Аббоснинг (р.а.) дуоси

Аллоҳим! Мени берган ризқингга қаноат этгувчилардан айла, менга берган ризқни баракотли қил ва орқада қолдирган ҳар нарсамни Ўзинг асра.

Анаснинг (р.а.) дуоси

Аллоҳим, уни (мусулмон биродаримни), кечалари ибодат қилувчи ва кундузлари рўзадор яхшилар дуосининг баракотидан маҳрум этма.

Ҳажда ва Умрада ўқиладиган дуолар

Аллоҳдан ўзга илоҳ йўқ, Унинг шериги ҳам йўқ. Аллоҳ улуғдир, Унга кўп ҳамдлар айтамыз. Бутун оламнинг Парвардигори бўлмиш Аллоҳга тасбиҳ айтамыз, ҳеч қандай куч-қувват Аллоҳдан ўзгада йўқдир. У Азизу Ҳакимдир. Илоҳо, мени мағфират эт ва раҳмат қил ва ҳидоят йўлига бошла ва ризқимни зиёда қил. Илоҳо, Сендан розилигингни сўрайман ва хотиржам тирикчилик қилиш ва вафотимдан кейин ҳам тинч бўлишни сўрайман ва Сенинг дийдорингга назар қилишлик лаззатидан насиб этишингни сўрайман ва Сенга ҳеч қандай зарар кўрмаган ҳолимда йўлиқишни сўрайман. Бировга зулм қилишдан ва бировлар ҳам менга зулм қилишидан Ўзинг асра. Ҳалол касбларни насиб эт. Гуноҳларимни кечир. Илоҳо, мен Сендан мустаҳкам иймон ва туганмас неъмат, доимий шодлик ва пайғамбаринг Муҳаммад алайҳиссаломга рафиқликни сўрайман. Эй Худоё, барча пок нарсаларни ва хайрли ишларни ва гуноҳлардан узоқлашишни, камбағал бечораларни дўст тутишни бизга насиб эт. Сендан муҳаббат ва Сени суймоқни ва Сен севган бандаларни ҳам севмоқни сўрайман, муҳаббатингга сабаб бўладиган амалларни билдиришингни сўрайман ва тавбаларимизни қабул этиб, мағфират этишингни сўрайман ва фитналардан тинч қилишингни илтижо қиламан.

Илоҳо, Ўзингга тақво қиладиган, гуноҳларига ўқинадиган ва Сенга таваккул қиладиган қалбларни бизга насиб эт. Илоҳо, Сендан улуғ ишларни адо этишни, мағфиратингни ва раҳматингга сабаб бўладиган амалларни қилишни насиб этишингни сўраймиз. Гуноҳлардан саломатлик ва яхши ишларни ғанимат билишликни бизларга ато эт, жаннатингга эришишлик ва дўзахингдан омонда бўлишликни насиб айла.

Якка Аллоҳдан ўзга илоҳ йўқ. Барча мулку ашё Унга хосдир. Унга ҳамду сано айтамыз. У барча нарсаларга қодир. Илоҳо, намозимиз ҳам ибодатларимиз, ҳаёту мамотларимиз барчаси Сенинг учундир. Сенинг ҳузурингга борурмиз ва мулкларимиз Сенга мерос қолур. Илоҳо, мен ўз нафсимга ўзим зулм қилдим, фақат ўзинг гуноҳларни кечиргувчисан. Ўзинг кечир ва раҳмат эт, Сен кечиргувчи меҳрибон Зотсан. Бизларга ҳақиқий тавбани, қайтиб гуноҳ қилмайдиган тавбаларни ато эт. Бизларни тўғри йўлга бошла, гуноҳ ишлардан узоқлаштир. Ҳалол ризқингни бер. Ўзингдан бошқага муҳтож этма. Қалбимизни ва қабримизни мунаввар қил, барча ёмонликлардан паноҳ бер, барча яхшиликларни ато эт. Илоҳо, ўзимга-ўзимни топшириб қўйма.

Қийинчиликлардан сақла. Илоҳо, ҳақиқий, асосий ишим бўлмиш динимни ислоҳ эт, яшаб турар жойим саналмиш дунёимни ислоҳ эт, борадиган жойим бўлмиш охиратимни ислоҳ эт. Ҳаётимни фақат яхшиликларни зиёда қилишликка сарф қилишимни ва ўлимни эса барча ёмонликлардан роҳат бўлишини насиб қил. Илоҳо, бизни, ота-оналаримизни, зурриётларимизни, биродар ва аҳлимизни ва ғойиб муслмон-мўминларни Ўзинг мағфират эт. Илоҳо, офият ва тинчлигимизни биздан жудо қилма, ғазабингдан Ўзинг асра. Илоҳо, бу дунё ва охиратда ҳидоят қил ва мағфират эт. Тирикчилигимизни яшила ва байтингни зиёрат қилиб, ҳаж ибодатларини адо этадиган ҳожилардан қил. Илоҳо, Сен менинг сўзларимни эшитасан, турган жойимни биласан, махфий ва ошкора ишларимдан хабардорсан, Сенга бирор нарса махфий эмас. Мен эса бир бечора фақирман, Ўзингдан нажот сўрайман. Гуноҳимга иқрорман, Сендан бир мискин каби сўрайман ва илтижо қиламан, дуоларимни ижобат эт. Илоҳо, ижобатдан маҳрум этма. Илоҳо, Сен меҳмон-дўстликни яхши кўрасан, биз Сенинг меҳмонларингиз, бизни жаннатинг билан зиёфат қил. Меҳмонларга мукофот ва совға берилади, Сен бизга ўз раҳматинг ва мағфиратинг ва жаннатингни совға эт. Биз Сенинг байтингга ҳар томондан келдик, умид билан келган бандаларингнинг дуоларини ижобат қил.

Исми Аъзам дуоси

Анас ибн Моликдан, розийаллоҳу анҳу: «Ҳазрати Пай-ғамбаримиз ҳузурларида бир одам намоз ўқир эди. Одам намоздан сўнг дуо қилиб, шундай деди: **«Алл`охумма инн`ий ас`алука би анна лакал-ҳамду л`а ил`аҳа илл`а Антал Манн`ану б`адиъус-сам`ав`ати вал-арзи, й`а зал-жал`али вал-икр`ом, й`а Ҳаййу й`а Қўйй`ум»**.

«Аллоҳим, Сендан ушбулар ҳурматига сўрайманки, ҳамд Сенга хосдир. Сендан Ўзга ҳеч бир илоҳ йўқдир. Сен Маннонсан: мўл-кўл берувчисан, осмонлару ерни бемисл яратган Сенсан. Эй жалол ва икром эгаси! Эй мавжудотга ҳаёт бергувчи, уларнинг ҳаётини давом эттиргувчи Аллоҳим! Дуойимни қабул айла!»

Расули акрам, соллаллоҳу алайҳи ва саллам, бу дуони эшитиб, шундай марҳамат қилдилар:

«Аллоҳ таолога исми аъзами билан дуо қилди. Аллоҳ, у исмининг ҳаққи-ҳурмати, истаса, дуони қабул қилади».

* * *

Саъд ибн Аби Ваққосдан (р.а) ривоят қилинишича, Пайғамбаримиз, соллаллоҳу алайҳи ва саллам, шундай деганлар: «Зуннун (Юнус) алайҳиссалом балиқ қорнида бундай дуо қилган: «Л`а ил`аҳа илл`а анта субҳ`анака инн`ий кунту миназ-з`олим`ийн».

«Сендан ўзга илоҳ йўқдир. Сен барча нуқсонлардан покдирсан. Дарҳақиқат, мен (ўзимга) зулм қилувчилардан бўлдим» (*Анбиё, 87*).

Шуниси аниқки, бир муслмон бирор нарса истаб, бу билан дуо қилса, Аллоҳ қисқа пайтда унинг дуосини қабул қилади» (*Термизий. «Даъват», 3505-ҳадис*).

Ҳазрати Ойиша (р.а.): «Бир куни Аллоҳ Расулининг, соллаллоҳу алайҳи ва саллам, бундай дуо қилаётганларини эшитдим: «Алл`охумма инн`ий ас`алука бисмикат-т`охирит-тоййибил-муб`арокил-аҳабби илайкал-лаз`ий из`а дуъийта биҳ`и ажабта ва из`а су`илта биҳ`и аътойта ва изас-турҳимта биҳ`и роҳимта ва изас-туфрижта биҳ`и фаррожта».

«Аллоҳим, Сенинг пок, чиройли, муборак ва Сен учун энг севимли ва гўзал бўлган исминг ҳаққи-ҳурматига Сендан сўрайман. У исминг-ла дуо қилинса, қабул этасан. Унинг ҳурматидан Сендан бир нарса сўралса, берасан. Унинг ҳурматидан марҳамат исталса, марҳамат этасан. Унинг ҳурматидан Сендан қийинчиликлардан холос бўлиш сўралса, қутқарасан. Ғам-андуҳларни кетказасан» (*Ибн Можа. «Дуо», 3859-ҳадис*).

Асмо бинти Язиддан (р.а.): «Жаноб Пайғамбаримиз шундай марҳамат қилганлар: Исми Аъзам ушбу икки оятдадир: «Ва ил`ахукум ил`ахун в`ахид, л`а ил`аха илл`а хувар-роҳм`анир-роҳ`ийм».

«Сизнинг илоҳингиз яккаю ягона Тангридир. У меҳрибон ва раҳмли бўлиб, Ундан бошқа илоҳ йўқдир». (Абу Довуд. «Солат», 1496-ҳадис).

Иккинчиси «Ол-и Имрон» сурасининг илк оятларидир: «Ал`иф, л`ам, м`им. Алл`оҳу л`а ил`аха илл`а хувал-ҳаййул-қой-й`ум».

«Алиф, лом, мим. Аллоҳ — Ундан ўзга илоҳ йўқдир. У тирик ва абадий турувчидир» (Абу Довуд. «Солат», 1496-ҳадис).

Касалликдан шифо истаб ўқиладиган дуо

Бирор касалликка йўлиққан киши, бу касалликдан халос бўлиши учун ҳеч вақт ўтказмай, мутахассис шифокорларга мурожаат қилиши, унинг тавсияларига амал қилиб, айна пайтда дуодан ҳам фойдаланмоғи лозим. Бу дуоларни беморнинг ўзи ўқиши ёки биров унга ўқиши мумкин.

Таҳоратли ҳолда аввало Фотиҳа сураси, сўнгра Қуръони каримдан шифо оятлари ўқилади.

Бисмилл`аҳир роҳм`анир роҳ`ийм. Ва йашфи суд`уро қовмин муъмин`ийна ва йузҳиб ғойзо қул`убихим.

«Аллоҳ мўминлар қавми сийналарига шифо беради ва дилларидаги аламни кетказди» (Тавба, 14-15).

Й`а аййухан-н`асу қод жааткум мавъизотун мин Роббикум ва шиф`аун лим`а фис-суд`ури ва худан ва роҳматан лил-муъмин`ийн.

«Эй одамлар! Сизларга Роббингиздан ваъз (насихат), диллардаги нарса (ширк илллати)га шифо ва мўминларга ҳидоят ва раҳмат келди» (Юнус, 57).

Ва нуаззилу минал Қуръ`ани м`а ҳува шиф`а`ун ва роҳматун лил-му`мин`ийн.

«(Биз) Қуръонда(н) мўминлар учун шифо ва раҳмат бўлган (оят)ларни нозил қилурмиз» (Ал-Исро, 82).

Қул ҳува лил-лаз`ийна `аману худан ва шиф`аун

«Айтинг: «(Ушбу Қуръон) имон келтирган зотлар учун ҳидоят ва шифодир».

Бу оятлар ўқилгач, бундай дуо этилади: «Алл`оҳумма Роббан-н`аси азҳибил-ба`са, ишфи Анташ-ш`аф`ий л`а шиф`а`а илл`а шиф`а`ука, шиф`а`ан л`а йуғ`одир сақ`оман».

«Аллоҳим, эй инсонларнинг Рабби, касалликни маҳв этувчи! Ортда касалликни қолдирмайдиган шифо бер. Шифо бергувчи фақат Ўзингсан. Сендан ўзга шифо бергувчи йўқдир» (Абу Довуд. «Жаноиз», 3107-ҳадис).

Алл`оҳумма ишфи ъабдака йанка`лака ъадувван ав йамши лака ил`а сол`атин.

«Аллоҳим, шу бандангга шифо бергинки, Сенинг бир душманингга зиён етказсин ёхуд Сенинг ризолигингга эришмоқ учун намоз ўқишга юриб борсин».

Бисмилл`аҳи арқ`ика мин кулли шай`ин йу`зика мин шарри кулли нафсин ав ъайну ҳ`асид`ийн. Алл`оҳумма йашф`ийка, бисмилл`аҳи арқ`ика.

«Сенга изтироб берувчи ҳамма нарсадан, ҳар ҳасадгўй нафсдан ёхуд кўздан Аллоҳнинг номи ила сенга шифо сўрайман. Аллоҳ номи ила сенга шифо сўрайман» (Термизий. «Жаноиз», 972-ҳадис).

Никоҳ кечасида ўқиладиган дуо

Икки ракат намоз ўқиб, Аллоҳдан масъуд бўлишларини сўраб, дуо қилгач, «Бисмиллаҳ...» айтиб «Роббан`а ҳаблан`а мин азв`ажин`а ва зуррийй`атин`а қуррота аъй`унин ва`жъалн`а лил-муттақ`ийна им`ама».

«Парвардигоро, хотинларимиздан ва зурриётларимиздан бизларга кўз қувончини бахш эт ва бизларни тақводорларга пешво қилгин» (*Фурқон сураси, 74-оят*) оятини ўқиб, завжаси билан бирга бўлишдан олдин «Бисмилл`ахир роҳ-м`анир роҳ`ийм. Алл`оҳумма жаннибнаш-шайт`она ва жаннибиш-шайт`она м`а розақтан`а».

«Аллоҳим, шайтонни биздан ва бизга ато этганинг фарзанддан узоқлаштир» (*Бухорий. «Никоҳ», 66*) дуосини ўқийди.

Ҳомиладор аёл ўқийдиган дуо

Ҳомиладор аёл тиббий муолажалардан ўтиш билан бирга диний вазифаларни адо этиши ва фурсат топиши билан «Оятал курси» ва «Шарҳ» сурасини, сўнг ушбу дуони ўқиши мақбулдир:

«Алл`оҳумма аътин`а сиҳҳатан ва ь`афийатан ва авл`адан с`олиҳан ва ризқон в`асиъан ва дуъ`а`ан мақб`улан».

«Аллоҳим, бизга соғлиқ ва офият бер. Хайрли фарзандлар эҳсон эт. Мўл ризқ бер, дуоимни қабул айла».

Кўз ёрарда ўқиладиган дуо

Бундай пайтда аёлнинг яқинлари унинг ёнида ёхуд қўшни хонада «Оятал курси»ни, сўнгра Аъроф сурасининг 54-оятини ўқишади:

«Инн`а роббакумуллаз`ий холақос-сам`ав`ати вал-арзо ф`ий ситтати айй`амин суммас-тав`а ьалал-ъарши, йуғшил-лайлан-наҳаро йатлубух`у ҳас`исан ваш-шамса вал-қомаро ван-нуж`ума мусаххоротин би амриҳ, ал`а лаҳул-холқу вал-амру таб`арокалл`оҳу Роббул-ь`алам`ийн».

«Дарҳақиқат, Раббингиз осмонлару Ерни олти кунда яратган, сўнгра Аршга истиво қилган, кундузга тунни қоплатадиган-уни (яъни, тун-кунни) шитоб қувийди – қуёш ой, юлдузларни Ўз амрига мусаххар (муте) қилиб қўйган Аллоҳдир. Огоҳ бўлингизки, яратиш ва буюриш Унга хосдир. Оламларнинг рабби Аллоҳ баракотлидир».

Бу оятдан кейин Ихлос, Фалақ, Нас суралари ва Фотиҳа ўқилади. Хайрли бир фарзанд берилиши учун дуо қилинади.

Солиҳ фарзанднинг дуоси

Исломий тарбия кўрган инсон ота-онаси кексайганда, уларни хорламайди, дилларини ранжитмайди. Уларнинг ҳақларига бундай дуо қилади:

Роббир-хамҳум`а кам`а роббай`аний соғ`ийро.

«Парвардигоро, ота-онамга марҳамат эт, улар мени марҳамат-ла вояга етказганлари каби» (*Таҳрим, 8*).

Масжидга кираётганда...

Алл`оҳумма-афтаҳ л`и абв`аба роҳматик.

«Аллоҳим, менга раҳмат эшикларингни оч».

Масжиддан чиқаётганда...

Алл`оҳумма инн`и ас`алука мин-фазлик.

“Аллоҳим, Сенинг фазлинг ва карамингни сўрайман”.

Қабр зиёратида ўқиладиган дуо

Ассал`аму ғалайкум й`а аҳлал-қуб`ур. Яғфирулл`оҳу лан`а ва лакум, антум салафун`а ва наҳну бил-исри.

«Ассалому алайкум, эй қабр аҳли. Аллоҳ бизни ва сизларни мағфират этсин. Сизлар биздан олдин келганлардансиз, биз ҳам сизларнинг орқаларингиздан келамиз».

Ҳожатхонага киришдан олдин...

Алл`оҳумма инн`ий аъ`узу бика минар-рижсил-хоб`исил-мухбиси минаш-шайт`онир-рож`ийм.

«Аллоҳим, ифлос ва ёмон нарсалар билан қувилган шайтоннинг ёмонлигидан Сенинг паноҳингга қочаман».

Ҳожатхонадан чиққанда...

Алҳамдулилл`аҳиллаз`ий азҳаба анний м`а-йуъз`ин`и ва амса-ка ғалаййа м`а йанфаун`ий субҳ`анака ғуфр`онака роббан`а ва илайкал-мас`ийр.

«Мендан азият берувчи нарсани кетказиб, фойдалисини қолдирган Аллоҳга ҳамд бўлсин. Аллоҳим, Сени номингни поклаб ёд этаман ва мағфиратингни сўрайман. Эй Роббимиз, қайтишимиз Сенгадир».

Уйдан чиқаётганда...

Бисмилл`аҳи тавакалту ғалалл`оҳи, ва л`а ҳавла ва л`а қуввата илл`а билл`аҳ.

«Аллоҳ номи ила, Аллоҳга таваккал қилган ҳолда... Куч ва қувват фақат Аллоҳдандир» (Абу Довуд. «Адаб», 5094-ҳадис).

Уйга кираётганда...

Алл`оҳумма инн`ий ас`алука хойрол-мавлажи ва хойрол-махрожи бисмилл`аҳи ва лижн`а ва бисмилл`аҳи хорожн`а ва ғалалл`оҳи Роббан`а таваккалн`а.

«Аллоҳим, Сендан кираётганим ва чиқаётганим жойларнинг яхшисини сўрайман. Аллоҳнинг номи ила кирдик. Аллоҳнинг номи ила чиқдик. Роббимиз Аллоҳга таваккул этдик».

Уйқуда қўрққан кишининг дуоси

Аъ`узу би-калиматилл`аҳит-та`аммати мин-ғозабиҳ`и ва шарри ъиб`адиҳ`и ва мин ҳамаз`атиш-шай`ат`ийни ва ан йахзур`ун.

«Аллоҳнинг ғазабидан, қулларининг ёмонлигидан, шайтонларнинг ҳар турли ёмонлигидан Аллоҳнинг барча калималарига юкинаман» (Абу Довуд. «Тиб», 3893-ҳадис).

Дастурхон дуоси

Алҳамдулилл`аҳиллаз`ий атьаман`а ва сақ`она важаъалан`а минал-муслим`ийн.

«Бизни едириб-ичирган ва мусулмонлардан қилган Аллоҳга ҳамд бўлсин».

Фарзанд тилаш дуоси

Робб`и л`а тазарни фардав ва анта хойрул в`арис`ийн.

«Парвардигорим! Мени (вориссиз) ёлғиз қолдирма. (Агар ворис бермасанг ҳам) Сенинг Ўзинг ворисларнинг энг яхшисисан» (*Анбиё, 89*).

Ғазабланганда ўқиладиган дуо

Алл`охуммағфир л`ий занб`ий ва азҳаб ғойзо қолб`ий ва ажирн`ий минаш-шайт`онир-рож`ийм.

Аллоҳим, гуноҳларимни кечир, қалбимнинг ҳиддатини (ғазабини, алангасини) кетказ ва мени шайтоннинг ёмонлигидан асра.

Шунда ҳам ғазаб кетмаса, имкон топилса, таҳорат олиб икки ракат намоз ўқиш, «Алам нашроҳ лака...» сурасини тиловат қилиш ва юқоридаги дуони такрорлаш лозим.

Уй сотиб олиб, жойлашгач ўқиладиган дуо

Таҳорат олиб икки ракат намоз ўқилади ва: «Алҳамдулилл`аҳи роббил ь`алам`ийн. Вас-сол`ату вас-сал`аму ьал`а ра-с`улина Муҳаммадин ва ьал`а `алиҳ`и ва сахбиҳ`и ажмаъ`ийн. Аъ`узу билл`аҳи минаш-шайт`онир-рож`ийм. Бисмилл`аҳир роҳманир роҳ`ийм. Ла ин шакартум ла аз`ийданнакум ва лаин кафартум инна аз`аб`ий лашад`ийд», дегач, қуйидагича дуо қилинади:

Аллоҳим, менга оилам билан бирга яшаладиган бир маскан насиб этдинг, Сенга шукрлар бўлсин. Мени ва оиламни бу уйда масъуд ва бахтиёр айла. Бизни ҳар турли бало-қазолардан, фалокатлардан сақла. Аллоҳим, биз ожиз бандалармиз. Бу уй гуноҳлар эмас, балки фақат хайрли ва гўзал ишлар ҳақида гапириладиган ва эзгу амаллар бажариладиган жой бўлсин. Раббим, қўшниларибга азият етказишдан мени асра. Яхши қўшнилариб насиб эт. Аллоҳим, Сенга ҳамду сано, суюкли Пайғамбарингга салоту саломлар бўлсин.

Кўз тегишга қарши ўқиладиган дуо

Кўз тегишига қарши Фотиҳа сураси ва «Оятал курси»дан сўнг ушбу оятлар ўқилади:

Бисмилл`аҳир роҳм`анир роҳ`ийм. Ва ин йак`адуллаз`ийна кафар`у лайузлик`унака би абс`ориҳим ламм`а самиъуззикро ва йақ`ул`уна иннаҳ`у ламажн`ун. Ва м`а ҳува илл`а зикрул-лил-ь`алам`ийн.

«Албатта, кофир кимсалар Зикрни (Қуръонни) эшитган вақтларида, Сизни кўзлари билан йиқитаёзурлар ва «албатта, у мажнун», дерлар. Ҳолбуки, у (Қуръон барча) оламлар учун эслатмадир» (*Қалам, 51–52*).

Садақа бераётганда...

Роббан`а тақоббал минн`а иннака антас-сам`иъул ьал`ийм.

«Эй Роббимиз, биздан уни қабул айла, чунки Сен эшитгувчи ва билгувчисан».

Аксирган кишига айтиладиган дуо

Аксирган киши, ёнида бирор одам бўлса ҳам, бўлмаса ҳам, «Алҳамдулилл`аҳ» дейди. Жаноби Пайғамбаримиз (с.а.в.) аксирган кишига ёнидагиларнинг «Ярҳамукалл`оҳ» (Аллоҳ сенга раҳмат этсин) дейишини тавсия қилганлар. Акса урган киши эса «Ярҳамукалл`оҳу ва ийй`акум ва йағфиру лан`а ва лакум» (Аллоҳ бизга ҳам, сизга ҳам раҳмат айласин, бизни ҳам,

сизни ҳам афу этсин) ёхуд «Яҳд`ина ва йаҳд`ийкумулл`оҳ» (Аллоҳ бизни ҳам, сизни ҳам ҳидоятга бошласин) дейди.

Ҳилол (янги ой) кўринганида...

Талҳа ибн Убайдуллоҳдан (р.а.) ривоят қилинишича, Жаноби Пайғамбаримиз (с.а.в.) янги ойни кўрганларида бундай дуони ўқиганлар: Алл`оҳумма аҳиллаҳу ъалайн`а бил-йумни вал-ийм`ани вас-сал`амати вал-исл`ам, робб`ий ва роббукалл`оҳ.

Аллоҳим, бу ойни бизга қутлуғ ва баракотли бир ой айла. Имон, саломат ва Ислом-ла лик тўлиб безанган кечаларда чиқсин. Эй ҳилол! Сенинг ҳам, менинг ҳам Раббимиз Аллоҳдир (Термизий. «Даъват», 3677-ҳадис).

Уловга минилаётганда ўқиладиган дуо

«Оятал курси» ўқилгач, «Субҳ`аналлаз`ий саххоро лан`а ҳ`аз`а ва м`а кунн`а лаҳ`у муқрин`ийн. Ва инн`а ил`а роббин`а ламун-қолиб`ун. Бисмилл`аҳи мажр`оҳа ва мурс`оҳа. Инна роббий ла Ғоф`урур-Роҳ`ийм» дейилади.

Давомида қуйидагича дуо айтилса ҳам бўлади: Аллоҳим, Сенинг номинг билан йўлга чиқмоқдаман. Менга соғлиқ ва ҳалол касб насиб этганинг учун Сенга шукрлар айтаман. Йўл давомида мени ва уловимга минган йўловчиларни бало-қазолардан, ҳар турлик хавфу хатарлардан Ўзинг асра, ёрдамингни дариг тутма биздан, ё Раббий. Биз қанчалар гуноҳкор бўлмайлик, Сен бизни мағфират эт. Манзилимизга эсон-омон етиб боришни насиб айла. Фарзандларимизни етим қолдирма, Парвардигоро. Қайтишимизда оиламизни ғам-андухсиз кўрмоқни лутф айла. Сен ҳамма нарсага қодир Зотсан, Аллоҳим.

Фаришталарнинг мўминларга дуоси

Аршни кўтариб турган ва унинг атрофидаги фаришталар мўминлар ҳақиқа бундай дуо қилишади: Роббан`а васиъта кулла шайъин роҳматан ва ъилман фағфир лиллаз`ийна т`аб`у ваттабаъ`у саб`ийлака вақ`иҳим аз`абал-жаҳ`ийм. Роббан`а ва адхил-ҳум жанн`ати ъадниниллат`ий ва адтахум ва ман солаҳа мин`аб`аиҳим ва азв`ажиҳим ва зуррий`атиҳим иннака антал аз`изул ҳак`ийм. Вақ`иҳимус-саййи`ати, ва ман тақис-саййи`ати, йавмаизин фақод роҳимтаҳ ва з`алика ҳувал фавзул ъаз`ийм.

«Парвардигоро, Ўзинг раҳмат ва илм жиҳатдан барча нарсада кенгдирсан. Бас, тавба қилган ва йўлингга эргашган кишиларни мағфират эт ва уларни дўзах азобидан сақла. Парвардигоро, уларни ҳам, уларнинг ота-боболари, жуфти ҳалоллари ва зурриётлари орасидаги солиҳ бўлган кишиларни ҳам Ўзинг уларга ваъда қилган мангу жаннатларга дохил қилгин. Албатта, Сен қудрат ва ҳикмат соҳибидирсан» (Мўмин сураси, 7-9).

Дўкон ёхуд ишхонани очаётганда...

Алл`оҳумма й`а муфаттиҳал-абв`аб, ифтаҳ лан`а хойрил-б`аб. Алл`оҳуммарзукн`а ризқан ҳал`алан тоййибан, ва ризқон в`асиан бироҳматика й`а Арҳамар –Р`оҳим`ийн, ва Анта хойрур-Р`озик`ийн.

Эй эшикларни очувчи Аллоҳим! Бизга хайрли эшикларни оч. Аллоҳим! Бизга ҳалол ва тоза ризқлар эҳсон айла, ризқимизни кенгайтир, эй марҳаматлиларнинг марҳаматлиси! Ризқ бергувчиларнинг энг хайрлиси Сенсан!

Камбағалликдан қутулиш дуоси

Бисмилл`ахи ъал`а нафс`и ва м`ал`и ва д`ин`и. Алл`оҳумма роззини би қоз`оика ва б`арик л`и ф`им`а қуддиरो л`и ҳатт`а л`а уҳибба таъж`ил`а м`а аххарта ва л`а таъх`ира м`а ажжалта.

Ўзим, молим ва диним хусусида Аллоҳ номи билан (сўрайман). Аллоҳим, қазо ва ҳукмингга мени рози қил, менга тақдир этганинг нарсаларни баракатли эт. Шундай бўлсинки, кейинга қолдирганингни ҳозир, ҳозир берадиганингни кейин сўраб юрмайин (*«Ал-азкор», 116-бет*).

Дарс тайёрлашда ёки имтиҳонга киришда ўқиладиган дуо

(Таҳоратли ҳолда дарс тайёрлаган яхши. Дуолар «`Бисмиллоҳ...»дан сўнг ўқилади.)

Робби зидн`и ъилман ва фаҳман вал-ҳиқн`и бис-с`олиҳ`ин. Роббишроҳ л`и содри ва йассир л`и амр`и ваҳлул ъукдатан мин лис`ани йафқоҳ`у қовли й`а Х`афиз, й`а Роқ`иб, й`а Н`асир, й`а Алл`оҳ. Робби йассир ва л`а туъассир. Робби таммим бил-хойри.

Раббим! Илмимни ва зеҳнимни орттир ва мени солиҳ бандаларинг қаторига қўш.

Раббим! Кўксимни оч, ишимни осон айла ва тилиминг тугунини ечгин, сўзимни тушунсинлар. Ў Хофиз, ё Роқиб, ё Носир, ё Аллоҳ.

Раббим! Осон қилгин, қийин қилма. Раббим, (ишимни) яхшилик билан тугатгин.

(Имтиҳонга киришдан олдин уч, беш ёки етти марта `Оятал курси` ўқилади.)

Сафар дуоси

Алл`оҳумма илайка таважжаҳту ва бика иътасомту. Алл`оҳумма акфин`и м`а аҳамман`и ва м`а л`а аҳтамту лаҳ`у.

Алл`оҳумма заввиднит-тақв`а, вағфирл`и занб`и ва важжиҳн`и лил-хойри айна м`а таважжаҳту.

Аллоҳим, Сен томон интилдим. Сенга юкиндим. Аллоҳим, мени андишалантирган ёхуд андишалантирмаган хусусларда Сен менга кифоя қил. Тақвони менга озуқа қил, Аллоҳим! Гуноҳимни кечир ва қаерга бормайин, мени доимо яхшиликка бошла, ё Раббий. *(Пайғамбаримиз, соллаллоҳу алайҳи ва саллам, ҳар гал йўлга чиққанда ушбу дуони ўқир эдилар.)* (*«Ал-азкор», 195-бет*).

Бисмилл`аҳир роҳм`анир роҳ`ийм. Субҳ`аналлаз`ий саххора лан`а ҳ`аз`а ва м`а кунна лаҳ`у муқрин`ийн. Ва инн`а ил`а Роббин`а ла мунқолиб`ун.

«Бу уловларни бизнинг хизматимизга берган Аллоҳ буюқдир. У барча айбу нуқсонлардан муназзаҳдир. Йўқса, бизнинг буларга кучимиз етмас эди» ояти ўқилади ва уч марта «Алҳамдулиллаҳ» ва уч марта «Аллоҳу акбар» дегач:

Субҳ`анака инн`и золамту нафс`и фағфирл`и, иннаҳ`у л`а йағфируз-зун`уба илл`а Анта.

Аллоҳни айбу нуқсонлардан поклаб ёд этаман, мен ўз нафсимга зулм қилдим. Аллоҳим! Мени кечир. Чунки Сендан бошқа кечиргувчи йўқ (*«Аз-азкор», 145-бет*).

Ўлим хабарини эшитганда ўқиладиган дуо

Инн`а лилл`аҳи ва инн`а илайҳи р`ожиъ`ун. Алл`оҳуммактубҳ`у фил-муҳсин`ийна важъал кит`абаҳ`у ф`ий иллий`ин. Ваҳлуфҳу ъал`а ъақобиҳ`и фил-ғ`обир`ин. Алл`оҳумма л`а туҳарримн`а ажроҳ`у вал`а тафтинн`а баъдаҳ`у вағфир лан`а ва лаҳ.

Бизни Аллоҳ келтирди, яна Унга қайтамиз ва албатта Раббимизга қовушамиз. Аллоҳим! Уни(майитни) даргоҳингдаги яхши кишилар қаторига ёз, китобини фазилатлиларникидан айла. Ортда қолганларига кафил бўл.

Аллоҳим! Бизни унинг ажридан маҳрум этма. Ундан ке-йин бизни фитнага йўлиқтирма, бизни ва уни афв эт.

САЛОВОТЛАР

Салоти мунжийа

Алл`оҳумма солли ғал`а саййидин`а Муҳаммадин ва ғал`а `али саййидин`а Муҳаммад, сал`атан тунж`ин`а биҳ`а мин-жамиъил ахв`али вал`аф`ат. Ва тақз`и лан`а биҳ`а жамиъал х`аж`ат ва тутоҳҳирун`а биҳ`а мин-жамиъис-саййи`ат. Ва тарфа-ъун`а биҳ`а ғалад-дарож`ат ва тубаллиғун`а биҳ`а ақсол-ғ`ой`оти, мин-жамиъил хойр`оти фил-ҳай`ати ва баъдал мам`ат.

Аллоҳим! Жаноби Пайғамбаримиз Муҳаммад Мустафога беадад салот ва салом бўлсин. Бу салотлар, саломлар ва дуолар бизни ҳар турли бало ва мусибатлардан халос этсин, барча эҳтиёжларимизни кеткизиб, бизни гуноҳлардан покласин. Бизни юксак даража ва мартабаларга кўтарсин. Аллоҳим! Бу салот ва саломлар туфайли ўлгандан ке-йин хайр (яхшилиқ)ларга ноил бўлайлик.

Салоти фатҳийа

Алл`оҳумма солли ва саллим ва б`арик ғал`а саййидин`а Муҳаммадинил-ф`атиҳи лим`а уғлиқо вал-х`отими лим`а сабақо, Н`асирил-ҳаққи билҳаққи, вал х`ад`и ил`а сир`отикал-мустақ`им ва ғал`а `алиҳ`и ҳаққо қадриҳ`и ва миқд`ариҳил-ғаз`ийм.

Аллоҳим! Суюкли Пайғамбаримиз Муҳаммад Мустафога салот ва саломлар бўлсин. Бизга Сенинг яширин хазиналарингни очиб берган Удир. Пайғамбарлар ҳалқасининг охири Удир, Ҳақнинг энг катта ёрдамчиси Удир, инсонларга тўғри йўлни кўрсатган Удир! Унга ва яқинларига сўнгсиз салот ва саломлар бўлсин.

Бошқа бир саловот

Алл`оҳумма солли ғал`а саййидин`а Муҳаммадинин-набиййил-уммиййи ва ғал`а `алиҳи ва саҳбиҳ`и ва саллим.

Саййидул истиғфор

(Ривоят қилинишича, истиғфорларнинг энг афзали ушбудир):

Алл`оҳумма анта Робб`и ва ан`а ғабдука, холақтан`и ва ан`а ғал`а ғаҳдика ва ваъдика мастатоъту, аъ`узу мин шарри м`а сонаъту аб`уъу лака биниъматика ғаллайя ва аб`уъу ғал`а нафс`и би занб`и, фақод золамту нафс`и ваътарофту би занб`и, фағфирл`и зун`уб`и, м`а қоддамту минх`а ва м`а аххорту, фа иннаҳ`у л`а йағфируз-зун`уба илл`а ант.

Аллоҳим! Сен менинг Раббимсан! Мен эса Сенинг қулингман. Мени Сен яратдинг. Мен кучим етгунча Сенга берган аҳд ва ваъдамда собитман. Биламан, берган неъматларингга муқобил (шукр қилишда) нуқсонга йўл қўйдим, нафсимга зулм қилдим. Гуноҳларимни тан оламан, ўтмиш ва келгуси гуноҳларимни кечиршингни Ўзингдан сўрайман. Мени кечиргин, Аллоҳим! Сендан ўзга кечиргувчи йўқдир *(Термизий. «Даъват», 3393-ҳадис).*

Яна бир истиғфор дуоси

Астағфирулл`ох, астағфирулл`ох, астағфирулл`ох ал-ғаз`ийм, ал-Кар`ийм, аллаз`ий л`а ил`аҳа илл`а х`у, ал-Ҳаййул-Қойй`ум ва нат`убу илайҳ ва насъалухут-тавбата вал-мағфирота

вал-ҳид`айата лан`а иннаҳ`у ҳуват-тавв`абур-роҳ`ийм. Тавбата ъабдин з`олимин линафсиҳ`и л`а йамлику линафсиҳ`и мавтан вал`а ҳай`атан вал`а нуш`уро.

Улуғ Аллоҳдан мағфират сўрайман!

Азим ва Карим бўлган, Ўзидан бошқа ҳеч бир илоҳ бўлмаган, Ҳайй ва Қаййум бўлган Аллоҳдан мағфират сўрайман. Унга қайтамиз. Тавбамизни қабул этиб, мағфират ва ҳидоят насиб қилишини тилаймиз, чунки У тавбаларни қабул қилгувчи, раҳмли, меҳрибондир. Нафсига зулм (ҳақсизлик) қилган, ўлдириш ёки қайта тирилтиришга ва (Қиёмат куни) тўплашга ожиз бўлган банданинг тавбаси каби тавба қиламиз.

Намоздан сўнг ўқиладиган бошқа дуолар

Л`а ил`аҳа иллалл`оҳу ваҳдаҳ`у л`а шар`ийка лаҳ, лаҳул-мулку ва лаҳул ҳамд ва ҳува ъал`а кулли шайъ`ин қод`ийр. Алл`оҳумма л`а маниаъ лим`а аътойта ва л`а муътияа лим`а манаъта ва л`а йанфаъу зал-жадди минкал-жадд.

Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқ. Унинг тенги ва шериги йўқ. Мулк Уникидир. Ҳамд Унгадир. У ҳар нарсага қодирдир. Аллоҳим! Сенинг берганинга монелик қилувчи ҳеч нарса йўқ. Бермаганигни берадиган ҳеч кимса йўқдир. Мол-дунё эгасининг мол-дунёси Сенинг эҳсонинг ўрнига ўтиб, унга фойда бермайди (*Муслим. «Масажид», 137*).

* * *

Алҳамдулилл`аҳи роббил`аълам`ийн. Вал-`ақибату лил-муттақ`ийн, ва л`а удв`ана илл`а ъалаз-з`олим`ийн. Вассол`ату вас-сал`аму ъал`а рас`улина Муҳаммадин ва ъал`а`алиҳ`и ва асх`абиҳ`и ажма`ийн.

Алл`оҳумма роббан`а, й`а роббан`а тақоббал минн`а сол`атан`а ва қий`аман`а ва рукуъан`а ва таҳл`илан`а ва тазарруъан`а ва таммим тақс`иран`а ва л`а тазриб биҳ`а вуж`ухан`а й`а Мавл`ан`а.

Алл`оҳумма`атин`а сиҳҳатан ва ъ`афийатан ва саъ`адатан ва рифқон ва авл`адан с`олиҳан ва ъилман н`афи-ъан ва ризқон в`аси-ъан ва ъамалан мақб`улан, й`а арҳамар-р`оҳим`ийн. Роббанағфирл`и валив`алидайй`а валил-муъмин`ийна явма яқ`умул-ҳис`аб.

Ҳамду сано оламларнинг Рабби Аллоҳга хосдир (Унга ҳамд бўлсин). Тақво эгалари учун гўзал бир оқибат, золимлар учун эса душманлик ва қўрқувдан бошқа нарса йўқ. Жаноби Пайғамбаримиз Муҳаммад Мустафога, ул зотнинг яқинлари ва саҳобаларига салот ва салом бўлсин.

Аллоҳим! Эй Раббимиз! Намозимизни, қиёмимизни, рукуларимизни, саждаларимизни, ўтиришларимизни, тазарру ва ниёзларимизни қабул айла. Нуқсон-камчиликларимизни Сен мукамал қилгин. Эй Мавломиз! Камчиликларимизни юзимизга урма.

Аллоҳим! Бизга соғлиқ ва офият, бахт ва ширин ҳаёт ва гўзаллик бер, хайрли фарзандлар насиб эт. Ў Раббим! Бизга фойдали илм, мўл ризқ ва мақбул амаллар насиб айла. Эй марҳаматлиларнинг энг марҳаматлиси бўлган Аллоҳим.

Эй Роббим! Мени, ота-онамни ва барча мўминларни кечир, бизни жаҳаннам азобидан асра.

ҚУРЪОНИ КАРИМДАН ОЯТЛАР

Бақара сурасидан

Бисмиллаҳир роҳманир роҳийм.

Аманар-рос`улу бим`а унзила илайҳи мирроббиҳ`и вал-муъмин`ун. Куллун `амана билл`аҳи ва мал`а`икатиҳ`и ва кутубиҳ`и ва русулиҳ. Л`а нуфарриқу байна аҳадим-мир-русулиҳ. Ва қ`ол`у самеън`а ва атоън`а, ғуфр`онака, роббан`а ва илайкал мас`ийр.

Л`а йукаллифулл`оҳу нафсан илл`а вусь`аҳа. Лаҳ`а м`а касабат ва `алайҳ`а мак-тасабат. Роббан`а л`а ту`ахизн`а ин-нас`ийн`а ав ахтоън`а, Роббан`а вал`а таҳмил `алайн`а исрон кам`а ҳамалтаҳ`у `алал-лаз`ийна мин қоблин`а, Роббан`а вал`а туҳаммилн`а м`а л`а т`оқота лан`а биҳ. Ваъфу `анн`а, вағфир лан`а, варҳамн`а. Анта Мавл`ан`а фансурн`а `алал қовмил к`афир`ийн.

Ҳашр сурасидан

Бисмилл`аҳир роҳм`анир роҳ`ийм.

Лав анзалн`а ҳ`азал Қуръ`ана `ал`а жабадин лароайтаҳ`у х`оши-`ан мутасоддиъан мин хошйатилл`аҳ ва тилкал амс`алу назрибуҳ`а лин-н`аси ла-`аллаҳум йатафаккар`ун.

Хувалл`оҳуллаз`и л`а ил`аҳа илл`а ҳ`у, `алимул-ғойби ваш-шаҳ`адаҳ, ҳувар-роҳм`анур-роҳ`ийм. Хувалл`оҳуллаз`ий л`а ил`аҳа илл`а ҳ`у, ал-маликул-қудд`усус-сал`амул-муъминул-муҳайминул-`аз`изул-жабб`арул-мутакаббир. Субҳ`аналл`оҳи `амм`а йушрик`ун. Хувалл`оҳул-х`олиқул б`ари-`ул-мусоввиру лаҳул асм`а-`ул ҳусн`а, йусаббиҳ`у лаҳ`у м`а фис-сам`ав`ати вал-арз, ва ҳувал `аз`изул-ҳак`ийм.

«Бақара» ва «Ҳашр» сураларининг бу сўнгги оятларини намоздан сўнг тиловат қилинса, савоби улуғ бўлиши ҳадиси шарифларда марҳамат қилинган.

ҚУРЪОН ОЯТЛАРИГА ШЕЪРИЙ ТАФСИР

Ҳамд бўлсин Аллоҳга, ҳамд бўлсин ҳар он,
Унинг ҳукмидадир само ва замин.
Мақтовга лойиқ зот Удир ҳар замон:
Алҳамдулилл`аҳи Роббил`аълам`ийн.

Аллоҳ айтганидай ажралар ҳиссанг,
Шубҳасиз, бу қулга буюк мукофот.
Намоз қил, закот бер мусулмон бўлсанг:
Ва ақимус-сол`ата ва`атуз-зак`ат...

Кофир бир азобга бўлади асир,
Эй мусулмон қуллар, бунда билинг.
Аллоҳнинг лаънати кофирларгадир:
Фалаънатулл`оҳи ъалал к`афир`ийн...

Инсонлар ўйлашда, ҳаракатда ҳур,
Ҳаракатингизда тамкинли бўлинг.
Аллоҳ сиз бажарган ҳар ишни кўрур:
Валл`оҳу бас`ийрун бим`а йаъмал`ун...

Унинг қудратидан тупроқ ва само,
Ирода Ундадир, У бергай амр.
У ҳар ишга қодир, амир доимо:
Валл`оҳу ъал`а кулли шайъин қод`ийр...

Ҳар он тилда ва дилда,
Мусулмон шиори шу:
Илоҳ йўқ Ундан бошқа —
Л`а ил`аҳа илл`а ҳ`у...

Иймон нури сизга йўлни кўрсатур,
Ҳақиқат йўлини танла-да, боргин.
Тўғри йўлдан кетган қулларни билур:
Ва ҳува аъламу бил муҳтад`ийн...

Роббинг неъматини совурма, инсон,
Сени исроф чоҳига тортмасин кайфинг.
У исрофгарларни ёқтирмас мудом:
Иннаҳ`у л`а йуҳиббул мусриф`ийн...

Тилагинг бўлса гар, Аллоҳдан тила,
Йўқса ишинг сўнги албатта ваҳим.
Ҳар ишни бошлагин Аллоҳ номи-ла:
Бисмилл`аҳир роҳм`анир роҳ`ийм...

Ҳақнинг ҳузурида ким у қувватли,

Жами инсонларга ҳисоб бор, ҳисоб.
Аллоҳнинг азоби, бил, кўп шиддатли:
Ва инналл`оҳа шад`идул аз`аб...

Муслмон бекорга урмас ва сўкмас,
Кимсани эзмоққа қидирмас айбин.
Шубҳа йўқки, Аллоҳ золимни суймас:
Валл`оҳу л`а йуҳиббуз-з`олим`ийн...

Сабр этган доимо муродга етар,
Эй мўминлар, сиз ҳам муродга етинг.
Аллоҳ ҳам сабрли қулларни севар:
Валл`оҳу йуҳиббус-с`обир`ийн...

Тўғри яшамоқлик, ҳа, қийин бир иш,
Лек шундай яшамоқ сенга вазифа.
Инсон шундай ожиз яратилмиш:
Ва хулиқол инс`ану з`оифа...

Жаҳаннам кофир-ла буткул тўлади,
У муфлис, кофирлар, ў, қандай ёнар!
Уларнинг ётоғи олов бўлади:
Ул`а`ика маъва ҳумун-н`ар...

У кундир мўминлар ишонган бир кун,
У – қиёмат куни, теппангда Курси.
У – бутун инсонлар тўпланажак кун:
Йавмун мажм`уун лаҳун н`асу...

Энг тўғри ҳукми Сен берасан, Сен,
Эй буюк Аллоҳим, эй буюк Роббим.
Ҳар нени эшитиб, ҳам кўрасан Сен:
Иннака антас-сам`иъул ъал`ийм...

Ҳақ худудидан ошма,
Йиқилур сўнгра бино.
Зинога яқинлашма:
Вал`а тақрибуз-зин`а...

Бир кун албат битгай бу ҳирс, бу ҳавас,
Ҳаққа, ҳақиқатга айлагил хизмат.
Ўлимни тотгайдир албат ҳар бир нафс:
Куллу нафсин з`оикотул-мавт...

Унинг ҳукмидадир само ва замин,
Кўнглинг у Холиққа шукрон-ла тўлсин.
Оламларнинг Робби, Роббга ҳамд бўлсин:
Вал-ҳамдулилл`аҳи роббил ъ`алам`ийн...